

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

цього дня

■ 1658 р. Гадяцький договір. Угода Івана Виговського з польським урядом про перехід України під владу Польщі. ■ 1783 р. У Херсоні спущено на воду перший лінкор Чорноморського флоту «Слава Катерини». ■ 1825 р. У Великобританії між містами Стоктон і Дарлінгтон відкрився залізничний рух — уперше в світі. ■ 1885 р. У Харкові засновано Південноросійський технологічний інститут — перший технічний вуз в Україні. ■ 1906 р. У Києві вийшов з друку перший номер української щоденної газети «Рада». ■ 1915 р. Народився відомий скульптор Петро Капшученко. (З 1949-го проживав в Аргентині.)

Запитання і відповіді ▼ 5

Такий різний туризм ▼ 12

ОФІЦІЙНО

Від політичного консенсусу до брудних грошей

На початку ранкового засідання представники опозиційних фракцій — СПУ, КПУ, «Батьківщини» і «Нашої України» — своїми заявами підтвердили позицію не брати участі в голосуванні, доки не буде розглянуто питання про політичну ситуацію в державі. Про це говорили з парламентської трибуни, зокрема Олександр Турчинов, Петро Симоненко, а представник «Нашої України» Володимир Філенко зачитав підписану Віктором Ющенком заяву, в якій вказується, що влада відкинула запропоновані варіанти врегулювання кризової політичної ситуації, уникає конструктивного діалогу з метою самовиживання. Після цього переважна більшість опозиційно налаштованих парламентаріїв залишила сесійну залу, не зваживши навіть на застереження Голови Верховної Ради Володимира Литвина про те, що це може бути початком відліку терміну, який дасть підстави визнати парламент недієздатним, а отже — і його розпуску.

Разом з тим, депутатам, які залишилися за пультами для голосування, вдалося прийняти кілька постанов ВР, для чого достатньо було набрати по 150 голосів «за». У такий спосіб було прийнято рішення про створення низки тимчасових слідчих комісій парламенту для розслідування причин кризового стану в авіації, вивчення дотримання законодавства та забезпечення прав громадян під час підготовки і проведення акцій «Повстань, Україно!», а також спеціальної тимчасової комісії для аналізу стану справ у Збройних Силах і проведення на цю тему Дня уряду.

(Закінчення на 2-й стор.)

Кінцева мета — членство в альянсі

Україна визначила стратегічний курс на інтеграцію в європейські та євроатлантичні структури, і кінцевою метою є набуття повноправного членства в НАТО, заявив учора Міністр оборони нашої держави Володимир Шкідченко. Саме про перспективи співпраці з альянсом ішлося на прес-конференції з нагоди офіційного візиту до Києва держсекретаря Великої Британії з питань оборони Джеффрі Хуна. Щодо мети розширення НАТО високий гість заявив: «Ми говоримо про підвищення ефективності і з огляду на це вітаємо реформування збройних сил не лише в Україні, а й в інших країнах, які є учасниками чи готуються стати учасниками блоку».

КРАДУТЬ І ЖЕЗЛА НЕ БОЯТЬСЯ

Фото Василя ТАРЧИНЦЯ.

Якось завітав до мене добрий приятель і розповів таку історію. Два роки тому у нього біля центрального універмагу серед білого дня автокрадії поцупили «Жигулі». Звісно, він одразу повідомив про це черговового міського ДАІ. Свіжими слідами було організовано пошук, але все завершилося безуспішно.

(Закінчення на 9-й стор.).

Я ВАМ ПИШУ...

Навіщо обмежувати заслуги?

11 липня 2002 року Президент України підписав закон про зміни в Законі «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною», де зазначено, що працюючі пенсіонери не можуть одержувати цю пенсію. А якщо пенсія — нижче прожиткового мінімуму, і старі люди змушені працювати, щоб хоч якось жити? А якщо є певні заслуги, тоді до чого всі ці обмеження?

С. ВАСИЛЕНКО.

Куп'янськ Харківської області.

У НОМЕР

***

Київська міськдержадміністрація не виконує умови договору про закупівлю автобусів у Львівського автобусного заводу (ЛАЗ), укладеного в березні поточного року.

Тож вересневі плани підприємства уже не передбачають випуск автобусів для столиці. Тим часом Київ закуповує автобуси або білоруського виробництва, котрі істотно поступаються львівським, або застарілі моделі «Сканія» і «Вольво», **повідомляє «Інтерфакс-Україна».**

***

Співробітники Управління із боротьбі з економічними злочинами УМВС в Одеській області виявили в приміщенні Центру здоров'я сім'ї нелегальний склад лікарських препаратів.

Там також у непристосованих приміщеннях і без необхідних документів зберігалися запаси різних отрут, зокрема щуряча. З якою метою отруту й хімікати накопичено? Відповідь на це запитання дасть, мабуть, слідство, яке розпочалося, **повідомляє наш власний кореспондент Греоргій ВОРОТНЮК.**

***

Навіть після істотного підвищення зарплати на Вінниччині (проти минулого року вона зросла на 24,4 відсотка) її середній показник — один з найнижчих у державі.

За статистикою, працюючий вінничанин отримує за місяць роботи 281,34 гривні платні.

Найвища зарплата — у трудівників Козятина (561,79 грн.) та Жмеринки (550,90 грн.). Названі міста, як відомо, — вузлові залізничні станції. А на залізниці, де трудяться більшість мешканців цих міст, платять непогано. На превеликий жаль, в області так і не вдалося виплатити заборговану плату за минулі роки: 122 тисячі трудівників не отримали заробленї кошти, в середньому кожному з них роботодавці заборгували по 566,27 гривні, **повідомляє наш власний кореспондет Віктор СКРИПНИК.**

***

Інвестиційна рада Харкова затвердила проект організації нового виробництва висококісних молочних продуктів із застосуванням новітніх європейських технологій, що дасть змогу збільшити випуск йогуртів і знизити ціни на них на 40 відсотків.

АТЗТ «Харківський молочний комбінат» планує вкласти в реалізацію проекту 6,2 млн. доларів власних коштів. Загальна вартість його — 15,3 мільйона доларів, термін окупності — шість років, **повідомляє наш власний кореспондент Микола КОСИЙ.**

ПОЛІТИКА

Від політичного консенсусу до брудних грошей

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

(Початок на 1-й стор.).

З огляду на ситуацію у сесійній залі, справжній іспит очікував на два вкрай важливі і нагальні законопроекти — про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) коштів, одержаних злочинним шляхом, та про оподаткування прибутку підприємств. Міністр фінансів Ігор Юшко наголошував, що в разі неприйняття першого законопроекту Україну можуть очікувати міжнародні санкції, а наслідки, як він сказав, не вдасться подолати не те що за місяць, а й за рік. Тому, на цьому тлі, досить несподіваною була пропозиція представника фракції ППУ-іТУ Сергія Буряка відкласти розгляд першого законопроекту і повернутися до цього після узгодження позицій. Представник Президента у ВР Олександр Задорожній, підтримавши думку про необхідність узгодження позицій, запропонував зібрати уповноважених від фракцій і зробити це негайно. Його занепокоєння зрозуміле, воно лунало із уст інших депутатів. Скажімо, Іван Кириленко заявив, що його однодумці аграрники проголосують за цей закон у разі зміни деяких цифр у ньому. А Юрій Кармазін загалом назвав цей документ імітацією боротьби з брудними коштами. Схожа проблема очікувала і другий законопроект. Неодноразові проголосовування за обидва документи висвітлювали на табло «нестачу» одного-трьох голосів, необхідних для прийняття позитивного рішення. Врешті-решт вирішили повернутися до цих питань після обідньої перерви. Однак на вимогу двох фракцій перерву довелося оголошувати раніше, оскільки своєрідний пробний камінь — спроба проголосувати за менш важливі законопроекти: про рибу, морепродукти, харчову продукцію, а також про внесення змін щодо запровадження ліцензування певних видів господарської діяльності у племінній справі теж не дали позитивного результату.

Після перерви, яку лідери опозиційних фракцій КПУ, СПУ та БЮТ використали для імпровізованої прес-конференції, парламентарі перейшли до розгляду питань і голосування. Однак з-понад майже 30 проектів законів і постанов лише наприкінці денного засідання були прийняті в цілому зміни до закону про безпеку осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, і постанову про заходи Кабінету Міністрів щодо реалізації стратегії подолання бідності в Україні. Також прийнято за основу зміни до Виправно-трудового кодексу та про ратифікацію угоди між Кабміном та урядом Республіки Таджикистан про науково-технічне співробітництво, водночас ратифіковано закон про приєднання України до Роттердамської конвенції, про процедуру попередньої обгрунтованої згоди щодо небезпечних хімічних речовин та пестицидів у міжнародній торгівлі.

Антолій БЕНЬ, Роман ЖИЖАРА.

Установчому з'їзду Конфедерації роботодавців України

Вітаю учасників і гостей з'їзду, який має започаткувати біографію Конфедерації роботодавців України.

Сам факт створення такої інституції засвідчує, що у країні сформувалася національна ділова еліта. Як організована сила вона відзначається високою соціально-політичною активністю, здатністю істотно впливати на формування засад економічної і соціальної політики держави та її реалізацію.

На вашу Конфедерацію покладаються важливі функції з регулювання соціально-трудових відносин у державі, забезпечення розвитку цивілізованої системи цих відносин на принципах соціального партнерства, порозуміння та суспільної злагоди.

Бажаю плідної, конструктивної роботи, успіху в досягненні намічених орієнтирів та цілей.

Володимир ЛИТВИН, Голова Верховної Ради України.

У КОМІТЕТАХ ВР

Радитимуться з ООН і опозицією

Комітет Верховної Ради з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин доопрацьовує законопроект «Про порядок організації і проведення мирних масових заходів та акцій в Україні», який невдовзі планововано винести на розгляд сесії.

На своєму засіданні члени комітету з огляду на останні події в Україні обговорили деякі його положення. Зокрема, йшлося про те, як повною мірою забезпечити дотримання статті 39 Конституції України, котра передбачає, що «громадяни мають право збиратися мирно, без зброї і проводити збори, мітинги, походи і демонстрації, про проведення яких завчасно сповіщаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування». Що таке «завчасно» і має бути розтлумачено в законі. Тобто буде зазначено терміни подачі заявок, які органи місцевої влади повинні розглядати в короткий строк. У документі, на переконання членів комітету, має обов'язково міститися заборона застосування сили будь-якою стороною під час проведення мирних заходів. А щоб чіткіше виписати ці положення, парламентський комітет радитиметься з лідерами опозиції.

Нині комітет також працює над законопроектами про реєстрацію фізичних осіб, ліквідацію прописки, політичні переслідування. На розгляд сесії вже подано документ про порядок надання притулку іноземцям.

У Комітеті з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин відбулася зустріч голови комітету, народного депутата України Геннадія Удовенка з представниками ООН. Вона була присвячена обговоренню співпраці міжнародної організації з Уповноваженим з прав людини ВР Ніною Карпачовою, парламентським комітетом і правозахисними організаціями. А 11 грудня комітет разом з представниками ООН проведе «круглий стіл» та урочисте засідання, присвячене Дню ООН та захисту прав людини.

Наталя ЯРЕМЕНКО.

Аграрники не задоволені

Комітет Верховної Ради України з питань аграрної політики і земельних відносин вважає проект Державного бюджету України на 2003 рік таким, що суперечить вимогам чинного законодавства, і підлягає відхиленню. Таку ухвалу комітет прийняв на своєму засіданні.

На думку членів комітету, загальний обсяг пропонованого на 2003 рік бюджетного фінансування галузі в розмірі 1,515 млн. грн. є недостатнім. Депутати оцінили потребу агропромислового комплексу України в бюджетних коштах на наступний рік у сумі 2,5 млрд. грн.

Парламентарії зазначили, що проект Держбюджету не відповідає певним положенням чинного Закону України «Про зерно та ринок зерна в Україні», відповідно до якого в бюджеті держави мають бути передбачені кошти для запровадження механізму заставних закупівель зерна та створення інтервенційного фонду для стабілізації цін на зерновому ринку. Наголошувалося, що проект Держбюджету не передбачає витрат на обов'язкове страхування зернових та цукрових буряків з частковою компенсацією страхових платежів у розмірі не менш як 50 відсотків за рахунок бюджетних коштів. Народні депутати також звернули увагу на те, що у бюджеті-2003 заплановано недостатньо коштів для фінансування витрат з державної підтримки сільгоспвиробників через механізм компенсації ставок за користування банківськими кредитами і бюджетних асигнувань на підтримку тваринницької галузі, **повідомляє інформуправління ВР.**

...І тости за успіхи й безпеку!

ЮВІЛЕЙ

— Після тієї страшної аварії ми врахували свої помилки, навчились працювати, але станцію довелося закривати, — зі смутком у голосі сказав один із працівників колишньої Чорнобильської АЕС.

Таке казали й інші учасники пуску першого енергоблока ЧАЕС у 1977 році на прес-конференції з нагоди 25-річчя цієї події і започаткування в Україні атомної енергетики. А після зустрічі з журналістами 25 вересня в Центральному будинку Збройних Сил у Києві відбулися святкові урочистості. Представникам атомних станцій, а в галузі працюють майже 40 тисяч осіб, було зачитано привітання Президента України Леоніда Кучми і Голови Верховної Ради Володимира Литвина. Кільком трудівникам цієї наймолодшої у нас галузі було вручено державні нагороди і відзнаки ВР та Мінпаливенерго. Президент НАЕК «Енергоатом» Сергій Тулуб вручив багатьом фахівцям, що трудяться на АЕС, посвідчення про присвоєння звання «Почесний працівник атомної енергетики України», заснованого вперше в нашій державі.

В урочистостях узяв участь Прем'єр-міністр України Анатолій Кінах, який також вручив урядові відзнаки енергетикам. Прийом завершився святковим концертом кращих українських майстрів мистецтв і — тостами. За подальшу успішну й безпечну роботу.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Фото Володимира РЕПІКА (Укрінформ).

«РЕЖИМНИЙ ОБ'ЄКТ» І «ПРОЯВИ ДЕМОКРАТІЇ»

Увечері 24 вересня ГПУ порушила кримінальну справу проти групи народних депутатів, які голодували в адміністрації Президента, незважаючи на попередження глави АП Віктора Медведчука: «Ваша присутність тут незаконна. Це режимний об'єкт...» В. о. Генпрокурора (на час відрядження Святослава Піскуна) Сергій Винокуров пояснив в інтерв'ю УНІАН: «Кримінальну справу порушено за ст.344 ККУ — незаконний тиск з метою перешкоджання виконанню Президентом України та іншими вищими посадовими особами своїх службових обов'язків».

Слідчий з особливо важливих справ ГПУ виїжджав уночі на місце події і зафіксував грубе порушення чинного українського законодавства, про що і повідомив «страйкуючих» представників законодавчого органу. Але зголоднілі в очікуванні аудієнції з Леонідом Кучмою депутати повідомлення сприйняли «обернено пропорційно»: вони чомусь вирішили, що самі є тими посадовими особами, яким перешкоджають здійснювати службові обов'язки, і знехтували попередження. Сергій Винокуров вважає, що «цей факт грубого порушення законодавства став ще одним епізодом ігнорування норм Конституції України, і він буде долучений до розслідування інших злочинних дій, які здійснили останнім часом так звані опозиційні депутати».

Позавчора вдень глава адміністрації Президента Віктор Медведчук в інтерв'ю журналістам сказав: «Життя триває в нормальному руслі, влада перебуває на своєму місці, а вимоги опозиції — це прояви демократії, яка повинна бути в нашому суспільстві... Головне, щоб такі прояви демократії не порушували конституційний порядок і, головне, права та інтереси наших громадян».

І далі: «Народні депутати мають вільний вхід до приміщення адміністрації Президента». І якщо вони знову спробують повторити «на біс» аналогічну акцію, то ласкаво просимо на Банкову, 11. Щоправда, впускати за бажанням окремих народних депутатів або всіх народних депутатів у кабінет Президента не можуть: «Це абсолютно нормальна практика, яка застосовується не тільки в нашій країні, але абсолютно у всіх цивілізованих державах».

А ось у Генпрокуратурі ситуація складніша. Доки тут вивчають «цей факт грубого порушення законодавства», на Різницьку відправили нові епізоди про порушення «у зоні режимного об'єкта». Позавчора депутати підтримали запит Юрія Соломатіна про розслідування фактів перешкоджання з боку міліції вільного пересування народних обранців у будинку, де розташовані парламентські комітети. А Анатолій Матвієнко просить ГПУ пояснити, якими вулицями Києва заборонено ходити народним депутатам: 24 вересня вони «мали проблеми з проходом по вулиці Банковій».

Уся ця правова «пікіровка» відбувалася на тлі пікетів Верховної Ради. Учасники акції протесту підтримали ідею опозиції — провести всеукраїнський референдум з питання про відставку нинішнього Президента. Її лідери вважають, що збір підписів вдасться провести в найкоротший термін. У планах — й інші рішучі заходи. Наприклад, ще одна спроба одержати ефір на УТ-1, а також підготовка до нових вуличних акцій протесту.

«Якщо влада не почує пропозиції фракції «Наша Україна» і не перейде до діалогу, то ми нарощуватимемо свою участь в акціях протесту як в парламенті, так і поза його межами», — від імені однофракційників запевнив у підтримці «трійки» і Володимир Філенко. Одне слово, у найближчих планах опозиції — продовження тиску на Леоніда Кучму.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

P. S. За словами В. Медведчука, «Президент має достатньо політичної волі, щоб не тільки ініціювати політичну реформу, а й провести її». Але цей «сигнал до діалогу» опозицію не задовольняє.

РЕГІОН

Москаль залишає Закарпаття

Третю сесію Закарпатської обласної ради IV скликання, яка зібралася після літньої перерви, відкрив Микола Андрусь.

Голова облдержадміністрації Геннадій Москаль сказав депутатам, що нового керівника області — нинішнього голову Комітету ВР з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, народного депутата Івана Різака, котрий свого часу працював першим заступником голови Закарпатської облдержадміністрації, представить у суботу Прем'єр-міністр Анатолій Кінах. Ніхто таємниці з цього не робить.

Після цього сесія обговорила концепцію сталого розвитку Закарпаття. Надаючи великого значення цьому документу, сесія прийняла рішення не закривати пленарне засідання, а організувати обговорення концепції в засобах масової інформації і повернутися до цього питання наступних тижнів.

Іван ГУДЗОВАТИЙ, Анатолій КАРАСЬ.

Ужгород.

У Чернігові три дні святкують

Жителям Чернігівської області

Щиро вітаю з 200-річчям Чернігівської губернії та 70-річчям Чернігівської області. До важливих подій минулого ми звертаємося для того, щоб осмислити їх роль у вітчизняній історії, осягнути безперервність суспільного розвитку, віддати належне своїм попередникам, отримати заряд енергії на майбутнє.

Сіверський край упродовж століть притягував красою своєї природи, відкритістю і щирістю своїх людей. Звідси вперше пролунав літописно зафіксований священний заклик автора «Слова о полку Ігоревім» до злагоди і єднання. Відроджувані нині величні храми Русі-України постають як осередки духовності землі, яка завжди була і є своєрідним форпостом української державності над блакитним розкриллям зачарованої Десни.

У національному пантеоні слави Чернігівщина представлена такими іменами, як Іван Мазепа, Лазар Баранович, Дмитро Туптало (Димитрій Ростовський), Марія Заньковецька, Олександр Довженко, Павло Тичина. Тут створив понад 300 полотен і малюнків Тарас Шевченко, довгий час жили й працювали Григорій Сковорода, Леонід Глібов, Михайло Коцюбинський, Марко Вовчок.

Віхові дати область відзначає позитивними зрушеннями в економіці, реальними планами, які зміцнюють віру у краще майбутнє. Чернігівці зуміли зберегти свій промисловий, інтелектуальний та кадровий потенціал. Вовняні та кордні тканини, хімічні волокна та нитки, шпалери, пожежна техніка, високоякісні продукти харчування — ці та інші вироби зміцнюють авторитет ваших підприємств. Працьовитими хліборобами славиться чернігівська земля. Усе це дає підстави розраховувати на динамічний розвиток регіону, його вихід на вищі щаблі економічного і соціального розвитку.

Бажаю вам міцного здоров'я, добробуту, миру, щастя і благополуччя. Певен, що Чернігівщина порадує Українську державу великими досягненнями, зробить усе, щоб люди жили у згоді й достатку.

Успіхів вам на цьому шляху!

Володимир ЛИТВИН,
Голова Верховної Ради України.

Сьогодні, 27 вересня, у Чернігові розпочалися триденні урочистості, присвячені 200-річчю Чернігівської губернії та 70-річчю області. В обласному академічному українському музично-драматичному театрі ім. Т. Шевченка відбудуться урочисте зібрання та святковий концерт, а також буде підведено підсумки обласного конкурсу на звання «Кращий підприємець області».

На Красній площі просто неба провідні підприємства, сільгоспкооперативи, комерційні структури демонструють нові зразки власної продукції на виставці-ярмарку «Сіверські контракти-2002», тут же чернігівці знайомляться з роботами народних умільців Придесення.

Завтра відбудеться концерт майстрів мистецтв та художніх колективів області «Чернігівські клейноди» та змагання на стадіоні ім. Ю. Гагаріна.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

СПІВПРАЦЯ

Воля й бажання все–таки є...

У Сумах відбулося третє засідання Ради керівників прикордонних областей України, Росії та Білорусі. Увагу учасників було зосереджено на пошуках шляхів тіснішого співробітництва прикордонних областей в галузі економіки, торгівлі, науки і культури.

Сьогодні лише 20 відсотків торговельно-економічного обороту між Україною і Росією (між Україною і Білоруссю ще менше) припадає на прикордонні регіони, зазначили учасники засідання. У кожної із сторін є добра воля і бажання змінити ситуацію на краще. На жаль, чіткої законодавчої бази, яка зняла б усі перепони на шляху економічного зближення, немає й досі.

Учасники засідання підписали угоду про створення міждержавного фінансово-промислового консорціуму.

Владислав ЖМУРКОВ.

Суми.

Вітаємо!

Сьогодні виповнюється 65 років Міністру України з надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи В. Дурдинцю.

Вельмишановний Василю Васильовичу!

Прийміть наші поздоровлення з нагоди дня народження.

Ваша діяльність, сумлінне ставлення до обов'язків керівника міністерства засвідчили високий рівень професійного та відповідального політика, для якого найвищими критеріями є честь, гідність і добробут України. Ви віддаєте свої сили і досвід наполегливій протидії горю і стихіям.

Бажаємо Вам міцного здоров'я, великого людського щастя, добра і радості, любові та злагоди, миру на українській землі!

Колектив редакції газети «Голос України».

Пенсії за вислугу років

Кабінет Міністрів України впорядкував процедуру одержання пенсій за вислугу років для педагогічних працівників професійно-технічних, загальноосвітніх та позашкільних закладів.

За чинним законодавством така пенсія надається за наявності спеціального стажу роботи не менше 25 років. Педпрацівники навчальних закладів розпочинають свою трудову діяльність приблизно з 22 років, а строк їх роботи в навчальних закладах до пенсійного віку становить близько 33 років, оскільки більшість педагогів — жінки. За даними на початок навчального року, кількість педагогів, посади яких включено до пенсійного переліку з грифом «за вислугу років», — понад 12 тис. осіб.

КОНКУРСИ

Зі сміху «совенята» бувають

В Одесі, на батьківщині славнозвісного Андрія Сови, відбувся традиційний, уже п'ятий, всеукраїнський конкурс юних виконавців творів гумору й сатири. Гран-прі присуджено гумористичному дуетові у складі 15-річних Тараса Кобзаря та Євгена Капоріна із Сум. А гала-концерт засвідчив: підростає нове покоління талановитих гумористів і сатириків. Такої думки й голова журі конкурсу народний артист України Анатолій Литвинов та Леся Олійник, яка вручила юним декламаторам спеціальні призи благодійницького фонду імені свого батька — Степана Олійника.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

ВІСТІ З ЖИТОМИРЩИНИ

Містер Хліб

Одинадцятикласниця Ірина Рудницька з Бердичева виборола в Польщі титул «Міс Явір» на конкурсі «Міс торги хліба-2002». А ще приз глядацьких симпатій. Міжнародні торги хліба проходили вже втретє, і були на них, крім бердичівців, делегація з Ружинського району Житомирщини, а також представники хлібопекарської промисловості з Німеччини, Чехії, Болгарії, Росії, Білорусі.

Припав до смаку полякам наш житній чорний хліб, який вони швидко розкупили. Кожна країна презентувала не лише продукцію пекарів, а й фольклор, народні звичаї, традиції. З Бердичева до Явора прибули хореографічні ансамблі «Явір» і «Яворочок».

До речі, у Дольношльонському воєводстві живе чимало етнічних українців, які були переселені в цей край після війни. А найбільш пам'ятною офіційною частиною свята стала урочиста сесія міськради Явора, на якій було одностайно затверджено угоду про співробітництво між Бердичевом і польським містом.

Знайшов своїх рятівників

«Сьогодні я вже вкотре згадав жовтень сорок третього, коли моя сім'я випадково опинилася в Харліївці». Це слова зі звукового листа, який надійшов із США від Бориса Маркосова. Ні він, ні члени його сім'ї не були євреями, але німці заодно загребли і їх, бо предки Маркосових були з Близького Сходу.

...З товарняка, що віз до Німеччини, вдалося втекти біля Попільні. В Харліївці сім'ю прихистив Сергій Іванович Величко, поселивши її таємно в окремому будиночку, куди він з дочками носив харчі. Тут ця родина жила аж до визволення.

Згодом, опинившись в Америці, Борис Маркосов за допомогою київських друзів почав розшукувати своїх рятівників. Це вдалося не одразу, адже прізвище забулося. Допомогло те, що згадав: Сергій Іванович до війни працював учителем. Відтак з-за океану прийшов цей звуковий лист дочкам С. Величка. Після слів щирої подяки з касети полинули пісні періоду Великої Вітчизняної війни.

Літа за сотню повернули

Міська влада Житомира привітала з столітнім ювілеєм Надію Юхимівну Шевчук. За її долею можна історію колективізації писати. Жила в селі, що «притулилося» до Житомира. Батька забрали — помер десь за Уралом. Чоловік був головою колгоспу. Потім він і Надія стали лісниками: біля Кам'янки є ліс, що його люди й дотепер називають Шевчуковим. А секрет довголіття вбачає у тому, що завжди пила багато молока і напій з чайного гриба.

Історію колгоспного ладу добре знає й Іван Ничипорович Гладишко з Бистрика Ружинського району, що працював механізатором. Щедра доля йому теж сто літ відписала, 13 онуками та 19 правнуками обсіяла.

Добірку підготував Олексій КАВУН.

ФОТОФАКТ

Пам'ятну дошку видатному українському співакові Анатолію Солов'яненку відкрито на вулиці Інститутській у Києві на будинку, де він мешкав.

На знімку: київський міський голова Олександр Омельченко відкриває пам'ятну дошку.

Фото Максима ГУНДАРЄВА (Укрінформ).

Кульова блискавка зруйнувала будинок

Дванадцять працівників Ялтушківської науково-дослідної селекційної станції, що в Барському районі на Вінниччині, а також їхні шестеро дітей залишилися без даху над головою після того, як у будинку «побувала» кульова блискавка. Лихо сталося під час несподіваної для цієї осінньої пори грози, що супроводжувалася громом та блискавицями. Спеціалісти припускають, що непрохана гостя проникла у приміщення через телевізійну антену. Внаслідок вибуху цілком зруйновано покрівлю, вибито всі вікна, згоріли електролічильники. Потерпіла 24-річна жінка. Її з незначними опіками доставлено в лікарню.

Віктор СКРИПНИК.

ТУРбота про кожного

29 серпня ц. р. наша газета надрукувала фейлетон Сергія Влада «На брехні верхи», в якому зазначалося, що «Укравтобуспром» на автосалон у Москву було представлено надвеликий дволанковий автобус ТУР А262 з низькою підлогою для людей похилого віку. Уточнюємо, що на автосалоні було представлено перший зразок середнього міського автобуса «Богдан» А144, перша промислово-дослідна партія якого з'явиться у підконтрольній експлуатації в Києві ще до кінця цього року, а в наступному — розпочнеться серійний випуск. Згадуваний нами ТУР А262 на сьогодні лише розробляється підприємством на замовлення Мінпромполітики для ВО «Південний машинобудівний завод» і промислові зразки першої машини такого типу в СНД з'являться у 2003 році.

Український інститут автобусного та тролейбусного будування ВАТ «Укравтобуспром» (колишній Всесоюзний інститут з проектування автобусів) за роки незалежності за допомоги Мінпромполітики, концерну «Укрпромінвест» розробив п'ять нових базових моделей автобусів. Для порівняння у вісімдесяті роки — три моделі для ЛАЗ, ЛіАЗ, ЗіЛ. Кияни вже встигли оцінити спроектовані інститутом та виготовлені ВАТ «Черкаський автобус» малі автобуси «Богдан» А091. З'являються перші промислові зразки нового покоління міських автобусів та тролейбусів з низькою підлогою, що пристосовані для перевезення інвалідних і дитячих візків. Налагоджено промислове виробництво півтораповерхових туристичних автобусів ТУР А171 та А174 для міжнародних рейсів. А наприкінці вересня — початку жовтня «Укравтобуспромом» заплановано сюрприз — представлення першого зразка шкільного автобуса ТУР А078, що відповідає чинним у США та Західній Європі нормативним вимогам для автобусів такого класу.

Освіта і наука подають сигнал «SOS»!

(Погляд на проект бюджету 2003 року)

Інновація чи традиція?

Взятися за перо мене змусила низка обставин, а найперше детальний аналіз проекту бюджету наступного року, який провів парламентський Комітет з питань науки і освіти.

Ще наприкінці серпня здавалося, що підстав для занепокоєння в освітян і працівників науки немає. Президент у посланні до Верховної Ради України та в зверненні до Дня незалежності вів мову про необхідність вибору інноваційного характеру розвитку суспільства, кардинальних змін у ставленні уряду до освіти і науки, про те, що ці галузі стануть зоною його особливої уваги, про негайне подвійне підвищення зарплати її працівникам. Про останнє заявляв глава держави і в Одесі на черговому врученні посвідчень про присвоєння статусу національних двом вузам міста. Та сталося так, що саме цього дня — 19 вересня —Комітет з питань науки і освіти провів широке обговорення того, що пропонує зробити уряд в цих фундаментальних секторах нашої держави. Попри всі намагання народних депутатів знайти задекларовані нові паростки державної політики, у проекті бюджету, які охарактеризовані в посланні президента до парламенту як інновація плюс традиція, депутати і експерти, на жаль, побачили, що підхід до освіти і надалі зберігається застарілий, залишковий, традиційний, а інноваційні підходи в цьому документі відсутні.

Уряд пропонує в 2003 році збільшити внутрішній валовий продукт на 22,5 млрд. грн., при цьому на 3,3 млрд. грн. планується збільшити доходи бюджету. Яким же чином проектується це на фінансування науки і освіти як визначних чинників науково-технічного прогресу?

Адже ні для кого не секрет, що на частку науково-технічного прогресу в розвинених країнах припадає майже 90% приросту ВВП. Наука і освіта в сучасному світі стали головним двигуном розвитку економіки. Рівень витрат на науку в розвинених країнах становить не менш як 3% від ВВП. Згідно з чинним законодавством України цей показник має становити не менш як 1,7%.

У проекті Державного бюджету (загальний фонд) на цивільну науку в розділі «Фундаментальні дослідження і сприяння науково-технічному прогресу» передбачено лише 763,2 млн. грн., що реально становить 0,31% від ВВП. Навіть до цьогорічного оголошення інноваційного характеру розвитку держави Президентом у нинішньому році цей показник становив 0,33%— 807,8 млн. грн. Принагідно нагадаю, що США мають цей показник на рівні 2,5%, ФРН — 2,3%, Франція — 2,9%, Росія — 0,53%. При цьому наша сусідка в цьому році запланувала збільшити витрати на науку на третину, а на освіту —на 22%. Не буду за браком газетної площі нагадувати, що це значить для економіки, науки і науковців країни. Адже якщо до 90-х років минулого століття частка НТП в економічному зростанні України сягала 70%, то нині цей показник скоротився в дев'ять разів. Нині наукові підрозділи Національної академії наук, інших установ змушені згортати перспективні дослідження, відмовляти собі в усьому. Наукові кадри старіють і відчутного припливу свіжих сил не видно. Вітчизняна наука на порозі повного вичерпання можливостей для розвитку, виключаючи просте відтворення фахівців.

Проаналізуємо факти. Менш як 6% машин і устаткування, які є в академічних установах, віком близько п`яти років. У Національній академії наук майже дві третини оснащення старше 15—20 років. Як наслідок: лише п'ята частина завершених розробок, запропонованих до практичного застосування, спрямована на освоєння нових видів техніки і технологій. Кількість закінчених і прийнятих замовниками розробок з нових видів техніки і технологій скоротилася за останнє тисячоліття в 4,8 разу. Частка інноваційної продукції на внутрішньому ринку не перевищує 5% загального обсягу продукції. Про яку віддачу науковців можна вести мову, коли в середньому на одного працівника наукової установи витрачається в рік 5000 гривень.

Пишу про це з болем і сумом у серці, бо знаю, що наші вчені робили і роблять значно більше, ніж могли б. Але без державної підтримки їм не втриматися. Висновок один — декларувати про пріоритетність і значення науки в сучасному глобальному інформаційному світі легше, ніж практичними кроками це робити. На жаль, і цього року уряд до фінансування науки підійшов традиційно — так, щоб вона просто не вмерла, щоб хоч якось втримати ті рештки вчених, які самовіддано трудяться на ниві науки. Годі й казати про якийсь розвиток і перспективи.

Зона особливої уваги чи просто зона?

Джерелом, яке живить ріку знань, економіку держави, є освіта. Цій галузі законодавець під час формування бюджету теж визначив орієнтири фінансування, він становить 10% національного доходу. Та за останні роки цей показник весь час коливається в межах 4% від ВВП. А якщо відкинути хитрий підхід, запропонований урядом, і брати до уваги лише загальний фонд бюджету без спеціального, тобто те, що дає безпосередньо держава навчальним закладам, а не те, що зароблять самі установи, то цей відсоток не перевищить 3,7%. Наступного року він має становити 3,8%, а із загальним фондом — 4,9%. На освіту заплановано збільшити витрати на 9,1%, але це лише результат цьогорічного введення доплат за стаж тощо.

На освіту заплановано витрати 9,5 млрд. грн., ще 3,2 млрд. грн. уряд примушує заробити навчальні заклади за рахунок розширення платного навчання, оренди приміщень, введення платних послуг у бібліотеках, гуртожитках, спортивних спорудах, запровадження наукових розробок. Тобто з батьків ще раз, окрім податків, буде стягнуто більш як 2 млрд. грн.

Торкнуся головного: чого і як вчитимемо учнів, студентів? Усім відомо, в якому занедбаному стані перебуває нині матеріально-технічна база шкіл, профтехучилищ, вузів, які забезпечені лише на дві третини підручниками, на 26% — технічним засобами навчання, комп'ютерами. У сільських школах ці показники значно гірші. Тому дивно, що на підручники заплановано виділити лише 97 млн. грн., що на 20% менше цьогорічних призначень. Або ще один приклад. Скажімо, на оплату енергоносіїв, комунальних послуг профтехучилищам заплановано лише 65 млн. грн., але борг цього року сягає вже 50 млн. гривень! Нині сотню училищ, частину технікумів відключили від тепла, води. Така сама «перспектива» чекає півмільйона юнаків і дівчат, майбутніх робітників і в наступному році.

На реалізацію програми інформатизації загальноосвітніх навчальних закладів планується спрямувати лише 23 млн. грн., що становить половину цьогорічних призначень бюджету. Але і цього року на це не витрачено ще практично жодного мільйона гривень. Навіть у ті заклади, яким вручив документи на комп'ютерні класи сам Президент, це оснащення так і не надійшло.

Не кажу вже про обладнання для хімічних, фізичних та інших кабінетів. Невже знову в холодних класах напівголодні діти і вчителі навчатимуться з одним підручником на трьох? Хто скаже, як прожити сироті за 4,5 грн. на добу, або як зможе учень профтехучилища харчуватися за 25 копійок на добу?

Тримаю в руках Національну доктрину освіти, схвалену з'їздом освітян та урядом України, план заходів з її реалізації. Більшість пунктів цих документів суперечать проекту бюджету на наступний рік. То невже така коротка пам'ять у наших можновладців, невже ліва рука не відає, що діє права? Не можна так дурити людей.

Бюджет забув про вчителя і вченого

Гортаю Постанову Кабінету Міністрів України від 19.08.2002 «Про затвердження заходів з реалізації Національної доктрини розвитку освіти на 2002—2004 рр.». Читаю пункт 25 постанови, де передбачено поновити пільги сільським педагогам з оплати комунальних послуг з 1 вересня 2003 року, а повну індексацію заробітної плати вчителям і науково-педагогічним працівникам до середньої в промисловості здійснити з 1 вересня 2004 року. Проте в проекті бюджету на 2003 рік жодних слідів цих благих намірів не знаходжу! Щоправда, в урядовій постанові є хитра приписка, що ці заходи буде запроваджено з урахуванням соціально-економічного стану держави. Але від 19 серпня до моменту подачі до Верховної Ради України проекту бюджету минуло не більше місяця. Що змінилося в країні за цей час? Нічого. Невже в уряді невідомо, що середня заробітна плата в промисловості сягає 570 гривень на місяць, а молодий вчитель отримує лише третину від неї. Не в ліпшому стані доцент і професор, які у заробітній платі так і не наблизилися до середньої в промисловості. А мають згідно із законом отримувати вдвічі більше!

А що ж наш Президент, який є гарантом дотримання Конституції? На основі яких фінансових документів, розрахунків пропонує, виступаючи перед викладачами одеських вузів, вдвічі підвищити педагогам платню в наступному році? Адже розмір зарплати освітян на наступний рік у проекті бюджету пропонується таким, яким він є і нині. І чого варті такі обіцянки?

Справді, з 1 вересня цього року введено кілька положень ст. 57 Закону «Про освіту» стосовно доплат за стаж, оздоровчих тощо. Але ж це передбачалося законом про бюджет на 2002 рік. Це правда, як правда і те, що і сама базова ставка мусила зрости ще на 15—20%, та цього не сталося. Проте в проекті нового бюджету на стр. 5 знаходжу вже такі слова: розмір середньомісячного доходу вчителів у 2003 році порівняно із 2000 р. зростає в 1,9 разу, а науково-педагогічних працівників — удвічі. Ось звідки Президенту вклали у виступ ці цифри! Але це все штучна гра цифрами, несерйозний і необ'єктивний підхід. Бо ступінь інфляції, зростання цін, особливо на комунальні послуги, з'їдає всі ці надбавки. Чому тоді не згадати, що в 1996 році вчитель у доларовому еквіваленті отримував 50—60 доларів, а нині отримує майже таку саму суму. Не кажу вже про мізерну стипендію студентів, харчування учнів профтехучилищ.

Глибоко турбує, що уряд пропонує в цьому році всупереч Конституції зупинити дію деяких статей законів про школу, позашкільну освіту, які передбачають справедливу оплату за перевірку зошитів, класне керівництво, відповідне навантаження на вчителів початкових класів, наповнюваність груп позашкільних навчальних закладів тощо. Зовсім не сприймаю і вважаю просто жорстокою пропозицію уряду відмінити харчування дітей у 1—3 класах. Де ж то буде здорова нація?

Бюджет сім'ї починається з дітей, бюджет держави — з освіти і науки

Укотре стверджую: в Україні ніхто освітою і наукою по-справжньому не опікується. Є деякі конкретні спроби Міносвіти, є й дії. Але державного, виваженого підходу немає. Координації дій всіх гілок влади немає, далі розмов про пріоритетність цих сегментів економіки держави справа не йде.

Адже Президент і уряд домовилися про стовідсоткове підвищення в наступному році платні військовослужбовцям, міліції, податківцям. Але ж у представників цих професій зарплата і так вища, ніж у педагогів, лікарів. Після трагедії у Скнилові істотно збільшено фінансування Збройних Сил. Що це — подальша бюрократизація і поліцізація держави чи просто дурість? Але ж які трагедії чекають на країну, де майбутній хірург за період навчання від безгрошів'я не зміг прооперувати навіть жабу, а водій чи льотчик лише на тренажері здобував практичні вміння і навички, чи безпечно ставати на міст, який зварював спеціаліст, що за роки навчання освоїв програму на плакатах. І цей перелік можна продовжувати нескінченно.

Завершу статтю такою аналогією. Якщо ми, батьки, отримали зарплату, то в сім'ї розпочинаємо її витрачати на дітей, а не на себе. У нас держава знаходить кошти на все, насамперед на задоволення чиновництва — опори режиму. Але для майбутнього, для молоді, для освіти і науки їх не знаходять. Сміливо можна в рамках нинішнього проекту бюджету збільшити на 1,5—2 млрд. грн. витрати на освіту і науку, зменшивши суми витрат на погашення зовнішнього боргу (5,6 млрд. грн.), скоротивши витрати на силові структури (4 млрд. грн.), переглянувши кошти на дотацію вугільним регіонам, які просто до шахтарів не доходять. Слід скоротити витрати на утримання Державного управління справами, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України. Рішуче потрібно знищити надумані пільги деяким комерційним структурам, особливо посередницьким у вугільній, гірничодобувній промисловості, розібратися з так званими вільними економічними зонами.

Для зупинення катастрофи, її наслідків у науці та освіті необхідна воля, порядність і чесність влади. Виборці, батьки, студенти, педагоги повинні заглянути у вічі кожному народному депутатові, нагадати його передвиборні обіцянки, примусити підтримати пропозиції Комітету з питань науки і освіти з поліпшення цих галузей. 16 жовтня Верховна Рада України аналізуватиме під час парламентських слухань стан справ у середній школі. Гадаю, що в документах за їх підсумком буде вказано конкретні кроки з наведення ладу в цій галузі. Але для цього потрібна єдність всіх політичних сил, громадськості, спільне бажання добра нашому народові, нашим дітям.

Станіслав НІКОЛАЄНКО, голова Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти.

У НОМЕР

ПОЛЕТІЛИ ПОПЕРЕД ПАРОВОЗА

чиновники з Мін`юсту, не дочекавшись прийняття Закону Верховною Радою, і тим самим можуть добряче наламати дров

В Україні працює 283 БТІ, що підпорядковані місцевим органам влади.

За 2001 рік зареєстровано 579,5 тис. угод, зокрема, державних — 4,2 тис., колективних — 24,1 тис., приватних — 551,2 тис.

У процесі роздержавлення та приватизації майна практично не було збоїв та нарікань на діяльність БТІ.

Верховною Радою України прийнято у першому читанні проект закону України «Про державну реєстрацію об'єктів нерухомості та прав на них».

Не дочекавшись прийняття цього закону в цілому, Міністерство юстиції прийняло Тимчасове положення про порядок реєстрації прав власності на нерухоме майно та впорядкування електронного реєстру на базі свого підприємства «Інформцентр», незважаючи на те, що донині держателем реєстру є місцеві ради.

Для створення нового реєстру «Інформцентром», за попередніми підрахунками, потрібно 4,5 млн. грн. та щорічно сплачувати майже 10—12 млн. грн. з кишень громадян шляхом збільшення тарифів на послуги.

10 вересня нинішнього року в місті Гаспра відбулася нарада керівників БТІ України спільно з Мін`юстом, Держкомземом та Держжитлокомунгоспом України. За результатами обговорення Тимчасового положення Мін`юсту учасники наради прийняли звернення до Президента, Голови Верховної Ради та Прем'єр-міністра України.

(Закінчення на 11-й стор.).

Нас просять не поспішати

Європейська асоціація вільної торгівлі (ЄАВТ) зацікавлена у розширенні тогово-економічного співробітництва з Україною. Таким був лейтмотив прес-конференції за підсумками першого засідання Спільного комітету Україна—ЄАВТ, що відбулося в Києві.

Утім, відповідаючи на запитання, коли Київ зможе укласти з ЄАВТ угоду про вільну торгівлю, керівник департаменту відносин ЄАВТ з третіми країнами Державного секретаріату з економічних питань Швейцарії Жан-Франсуа Ріккардо лише закликав наповнити реальним змістом Декларацію про співробітництво між Україною та ЄАВТ й продовжити економічні реформи. Він, а також інші члени делегації наголосили, що з особливою цікавістю спостерігають за процесом вступу України до СОТ, а також за розвитком відносин між Україною та ЄС. Вочевидь, наші успіхи в цьому поки що не надихають на більш конкретні заяви.

Цікаво, що першими країнами—партнерами ЄАВТ у Центральній і Східній Європі були Угорщина, Польща і колишня Чехословаччина. Декларації про співробітництво з ними було підписано 1990 року, а вже через кілька місяців ЄАВТ розпочала з цими країнами переговори щодо угод про вільну торгівлю. Співробітництво з Україною просувається набагато повільнішими темпами: з часу підписання з Україною Декларації про співробітництво до проведення першого засідання Спільного комітету Україна—ЄАВТ минуло два роки.

За словами заступника держсекретаря Мінекономіки та євроінтеграції України Володимира Безрученка, поки що в торгівлі з країнами ЄАВТ ми маємо від'ємне сальдо. На жаль, конкретних цифр на доказ цього на прес-конференції заступник держсекретаря Мінекономіки та євроінтеграції не навів, а з визначенням загальної частки українського експорту до країн ЄАВТ, вочевидь, мав труднощі.

Ганна ЛУКАНСЬКА.

Запитання і відповіді

Фото АП.

Повірений у справах США в Україні Мері Йованович заявила, що, крім «плівок Мельниченка», Сполучені Штати мають додаткові дані, які можуть свідчити про поставки Україною зброї до Іраку. Їх уважно вивчають. У зв'язку з обвинуваченнями на адресу України в порушеннях санкцій проти Іраку Міністр закордонних справ України Анатолій Зленко перервав свій візит до Домініканської Республіки і терміново вирушив до Нью-Йорка.

Ситуацію, що склалася, він планує обговорити з Генеральним секретарем ООН Кофі Аннаном. Про це повідомила в середу прес-служба МЗС. Заплановано також його зустрічі з головою комітету ООН із санкцій проти Іраку та представниками при ООН країн—членів Ради Безпеки. При цьому, зазначають у МЗС, «Вашингтон не певен у кінцевій поставці Україною систем пасивного радіолокаційного спостереження «Кольчуга» до Іраку і базується лише на припущенні стосовно деяких ознак того, що це могло статися». Для України санкції США, що полягають у частковому призупиненні допомоги, «мають символічне, але досить негативне значення», наголошено в розповсюдженій заяві прес-служби українського зовнішньополітичного відомства.

Цей документ є реакцією на офіційну заяву Державного департаменту США про те, що американський уряд визнав автентичними записи екс-майора української держохорони Миколи Мельниченка, де в одному з фрагментів чути, як Президент Л. Кучма схвалює таємний продаж Іракові радарного комплексу «Кольчуга».

У Києві Мері Йованович зазначила, що перегляд політики США стосовно України загалом та Президента Леоніда Кучми зокрема «є відбиттям занепокоєння США у зв'язку з тим, що глава країни — учасниці ООН може обійти санкції ООН». «Цей перегляд слугуватиме серйозним сигналом для інших країн», які наважаться здійснити кроки в обхід санкцій ООН, підкреслила вона.

Раніше адміністрація Джорджа Буша призупинила фінансову допомогу українському уряду на суму 54 млн. дол. на нинішній фінансовий рік, що закінчується 30 вересня. На запитання журналістів про те, чи не є нинішній скандал підтримкою Штатами акцій української опозиції, прес-секретар Держдепартаменту Річард Баучер відповів: «Ми підтримуємо ООН. Ми підтримуємо санкції, запроваджені ООН».

Як «ГУ» вже повідомляв, МЗС України та адміністрація Президента, заперечивши припущення про поставки зброї, запропонували створити міжнародну комісію експертів для перевірки даних про торгівлю з Іраком. Держдепартамент вважає це можливим, але додає: «Для продовження будь-яких нових контактів ми хочемо бути переконані в тому, що українська сторона готова до обговорення цієї проблеми в максимально відкритій манері».

Тим часом проблема українських РЛС «Кольчуга» викликала занепокоєння не тільки Вашингтона, а й Брюсселя. Генсек альянсу лорд Джордж Робертсон зажадав, аби Київ «дав відповіді на дуже серйозні запитання», що виникли у зв'язку з цим.

Можливо, відповіді на запитання Робертсона вже пролунали в останніх заявах українських політиків. Так, перший заступник глави адміністрації Президента України Валерій Хорошковський сказав, що заява Держдепартаменту США про те, що Україна продала Іраку радарний комплекс «Кольчуга», не відповідає дійсності, і «ми вважаємо, що виправдовуватися сьогодні немає потреби, бо первинні експертизи, які було проведено, свідчать, що Україна не продавала систему «Кольчуга» Іракові». Він також сказав, що це питання слухатимуть у парламенті та що Президент наполягає на відкритих слуханнях у цій справі.

Глава Служби безпеки України Володимир Радченко в інтерв'ю британській газеті «Файненшел таймс» підтвердив, що всі виготовлені з 1991 року «Кольчуги» перебувають на обліку і жодна з них не потрапила до Іраку.

На знімку: Мері Йованович.

Афганцям запропонують залишити Європу

Датський уряд передав до парламенту комплексний законопроект, ухвалення якого може призвести до виселення з країни тисяч афганців, які осіли на датській землі за роки правління талібів у Афганістані.

У чому його суть? Датська влада асигнує потрібні кошти для спорудження близько 100 поселень у Афганістані, а потім запропонує афганцям, котрі отримали свого часу посвідку на проживання в Данії, відбути додому. Цю пропозицію, як повідомляють телеграфні агенції із Копенгагена, підтримують не лише партії коаліційного кабінету міністрів Андерса Расмуссена, а й більшість депутатів парламенту. В Копенгагені кажуть, що їхня позиція збігається з позицією Єврокомісії, яка вважає, що в Афганістані мир уже настав, тому з Європи додому мають переселитися близько 100 тисяч афганців.

Чи треба казати, що ці плани спричинили велике занепокоєння у стані іммігрантів, адже багато хто з них ще досі боїться повертатися на батьківщину і не бажає залишати нові насиджені місця. Однак механізм конкретних дій, як бачимо, вже запущено. Такого масового виселення іммігрантів за нинішніх часів у Європі ще не бачили. Зрозуміло, проблема з числа надто складних, бо пов'язана з долями багатьох тисяч людей — дорослих, старих і дітей. Але тут варто особливо зауважити: все це стосується афганців, які прибули до країн Європи, зокрема в Данію, на законних підставах, тобто отримали, як належить, посвідку на проживання.

А з нелегалами, котрі тисячами проникають до Європи таємними шляхами, влада Данії та інших західноєвропейських країн поводиться зовсім інакше: їх розміщують у таборах для біженців, провадять фільтрацію і більшість висилають без будь-яких обіцянок побудувати для них нові поселення.

Марат ЗУБКО.

Гельсінкі.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ *Київ*

Наше енерговугілля піде в Болгарію

Україна постачатиме енергетичне вугілля до Болгарії, щоб там виробляти з нього електроенергію і спільно експортувати її до третіх країн. Відповідної домовленості досягнуто під час засідання в Києві міжурядової українсько-болгарської комісії з питань торговельно-економічного співробітництва на чолі з віце-прем'єрами двох країн Леонідом Козаченком та Костадіном Паскалаєвим. На прес-конференції за підсумками засідання віце-прем'єр-міністр Республіки Болгарія зазначив, що його країну влаштовує і якість, і ціна українського енергетичного вугілля. Сторони домовилися також розвивати партнерство у транспортному секторі в рамках залізничної поромної переправи Варна—Іллічівськ—Поті/Батумі.

■ *Москва*

Список збільшився

До 99 осіб збільшився список тих, хто пропав безвісти в районі сходження льодовика в Кармадонській ущелині Північної Осетії, повідомили в прес-службі МНС Росії.

■ *Вашингтон*

У всьому винен Ірак

Високопоставлений представник адміністрації президента США звинуватив Ірак у навчанні членів угруповання «Аль-Каїда» виробництва хімічної зброї. За словами радника Білого дому з національної безпеки Кондолізи Райс, відомості про таку співпрацю було отримано від впливових членів «Аль-Каїди», заарештованих під час антитерористичної операції.

■ *Берлін*

Як і раніше, проти

Німеччина скептично сприйняла досьє, зібране Тоні Блером на президента Іраку Саддама Хусейна. В уряді ФРН повідомили, що німецькі експерти нині вивчають документ. У керівництві ФРН зазначають, що Берлін, як і раніше, виступає проти використання воєнних методів розв'язання іракської проблеми.

■ *Гаага*

Суд триває

У Гаазькому трибуналі для колишньої Югославії розпочинається друга частина судового процесу проти югославського екс-президента Слободана Мілошевича.

■ *Газа*

Без хазяїна

Ізраїльські журналісти прийшли в гості до лідера Палестини Ясіра Арафата. Проте замість палестинського лідера їх зустрів глава розвідслужби Палестини Тофік Тарауі. Він заявив, що палестинське керівництво не збирається здаватися й боротиметься з ізраїльтянами до останнього.

■ *Делі*

Взаємні обвинувачення

Кілька тисяч солдатів і поліцейських розміщено в індійському штаті Гуджарат для запобігання можливому спалаху насильства у відповідь на напад на індуїстський храм, унаслідок якого загинуло близько 30 осіб. Націоналісти-індуїсти на знак протесту проти нападу оголосили загальнонаціональний страйк. Індія стверджує, що за трагедією в Гуджараті стоїть Пакистан. Влада Ісламабада ці обвинувачення відкидає.

На знімку: поліція використовує водомети для розігнання демонстрації протесту.

Фото АП.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

ПОСТАНОВА Верховної Ради України

Про інформацію Кабінету Міністрів України про здійснення державної політики щодо виконання законів України «Про природно-заповідний фонд України» і «Про охорону культурної спадщини» та про дотримання посадовими особами вимог чинного законодавства стосовно Національного заповідника «Хортиця» й інших історико-культурних заповідників і об'єктів природно-заповідного фонду

Розглянувши інформацію Кабінету Міністрів України про здійснення державної політики щодо виконання Закону України «Про природно-заповідний фонд України», Верховна Рада України відмічає особливе національне та міжнародне значення збереження типових та унікальних природних комплексів і визначає, що Кабінетом Міністрів України забезпечено розширення площі природно-заповідного фонду України, створено міжнародні біосферні заповідники.

Разом з тим останнім часом з'явилися негативні тенденції у забезпеченні збереження і відтворення природних комплексів, не повною мірою здійснюються заходи щодо реалізації Закону України «Про природно-заповідний фонд України» та Постанови Верховної Ради України від 5 березня 1998 року «Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки», зокрема:

не в повному обсязі забезпечується реалізація Програми перспективного розвитку заповідної справи в Україні, затвердженої Постановою Верховної Ради України від 22 вересня 1994 року, та Загальнодержавної програми формування національної екологічної мережі України на 2000—2015 роки, затвердженої Законом України, в частині створення нових об'єктів природно-заповідного фонду;

незадовільно забезпечується фінансування установ природно-заповідного фонду бюджетами усіх рівнів;

Міністерство екології та природних ресурсів України, інші установи, в підпорядкуванні яких перебувають установи природно-заповідного фонду, не забезпечили виконання заходів щодо:

оформлення прав власності на землю в межах територій природно-заповідного фонду;

розробки проектів організації територій установ природно-заповідного фонду;

ведення науково-дослідних, кадастрових та моніторингових робіт в повному обсязі;

дотримання науково обгрунтованого рекреаційного навантаження на природні комплекси.

Місцевими органами виконавчої влади не забезпечується належне збереження та відтворення природних заповідників, регіональних ландшафтних парків та окремих об'єктів, не вживаються заходи щодо перереєстрації охоронних зобов'язань у процесі земельної реформи, чиняться перешкоди в погодженні територій на оголошення нових об'єктів природно-заповідного фонду.

Найбільш поширеними є порушення норм Закону України «Про природно-заповідний фонд України» щодо режиму охорони територій, зміни меж об'єктів природно-заповідного фонду, вимог протипожежної безпеки, використання природних ресурсів.

Усі ці фактори негативно впливають на розвиток природно-заповідної справи в Україні.

На основі проведеного моніторингу державної політики щодо охорони культурної спадщини України, в тому числі перевірки стану дотримання посадовими особами вимог чинного законодавства стосовно Національного заповідника «Хортиця», інформації Кабінету Міністрів України про здійснення державної політики щодо виконання Закону України «Про охорону культурної спадщини» Верховна Рада України зазначає, що у сфері охорони культурної спадщини, зокрема археологічних, історичних, архітектурних об'єктів та історико-культурних заповідників України, має місце низька ефективність здійснення державної політики. Є спроби приватизації земель історико-культурних заповідників, з порушенням норм законодавства здійснюється будівництво на їх території (зокрема навіть в охоронній зоні ансамблю споруд Софійського собору Національного заповідника «Софія Київська» і Києво-Печерській лаврі), проводяться несанкціоновані археологічні розкопки, зареєстровано численні випадки розкрадання і продажу культурних і духовних цінностей, руйнування пам'яток культурної спадщини тощо. Відповідні центральні органи виконавчої влади фактично самоусунулися від виконання своїх повноважень щодо охорони культурної спадщини, необхідне фінансування не здійснюється, прокуратура на наявні порушення не реагує, а місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування зайняли позицію бездіяльних спостерігачів. У результаті діючі нормативно-правові акти не виконуються, вимоги законодавства стосовно історико-культурних заповідників, у тому числі Національного заповідника «Хортиця», інших об'єктів культурної, спадщини, відповідними посадовими особами не дотримуються.

Виходячи з екологічної, наукової, естетичної, господарської, історико-культурної цінності територій та об'єктів природно-заповідного фонду і культурної спадщини,

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Інформацію Кабінету Міністрів України щодо виконання вимог законів України «Про природно-заповідний фонд України» та «Про охорону культурної спадщини» взяти до відома.

2. Визнати роботу Кабінету Міністрів України стосовно розвитку природно-заповідної справи недостатньою.

3. Визнати діяльність Кабінету Міністрів України у здійсненні, державної політики щодо виконання Закону України «Про охорону культурної спадщини» недостатньою.

4. Рекомендувати Генеральній прокуратурі України вжити заходів прокурорського реагування щодо перевірки стану охорони і збереження природно-заповідного фонду, культурної спадщини, зокрема в Національних заповідниках «Хортиця», «Софія Київська», Національному історико-археологічному заповіднику «Ольвія», державних історико-культурних заповідниках у м. Керчі і м. Бахчисараї, державному історико-культурному заповіднику «Трахтемирів», та про результати перевірки поінформувати Верховну Раду України до 10 листопада 2002 року.

5. Рахунковій палаті до 1 березня 2003 року перевірити доцільність і ефективність витрачання бюджетних коштів установами природно-заповідного фонду України, національними історико-культурними, історико-архітектурними, архітектурно-історичними, історико-археологічними, історико-етнографічними заповідниками і про результати перевірки поінформувати Верховну Раду України до 1 квітня 2003 року.

6. Рекомендувати Кабінету Міністрів України:

— розробити та внести на розгляд Верховної Ради України:

до 1 березня 2003 року проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про природно-заповідний фонд України», в якому, зокрема, передбачити зміцнення правових засад діяльності служби державної охорони природно-заповідного фонду, удосконалення процедур створення та оголошення територій і об'єктів природно-заповідного фонду, забезпечення врахування пропозицій громадськості та інтересів місцевих жителів у діяльності установ природно-заповідного фонду;

до 1 грудня 2002 року проект Закону України «Про екологічну мережу»;

до 1 грудня 2002 року проект Закону України «Про національний екологічний фонд»;

до 1 липня 2003 року проект Концепції Державної програми збереження біологічного та ландшафтного різноманіття, розвитку природно-заповідної справи в Україні в контексті основних засад сталого розвитку та синтезу природно-заповідної і культурної спадщини;

до 1 липня 2003 року Державну комплексну програму сталого розвитку гірських районів України;

до 1 вересня 2003 року пропозиції щодо вдосконалення забезпечення виконання вимог міжнародних конвенцій з питань збереження біологічного та ландшафтного різноманіття та сплати відповідних внесків;

до 1 вересня 2003 року пропозиції щодо приєднання України до Європейської конвенції про ландшафти;

— створити протягом 2003—2004 років на території Карпатського біосферного заповідника (Закарпатська область) еколого-освітній центр «Центр Європи»;

— вжити заходів для розширення переліку платних послуг, що надаються установами природно-заповідного фонду, для подальшого цільового використання коштів на здійснення природоохоронних заходів, забезпечити розширення використання коштів Державного фонду охорони навколишнього природного середовища для здійснення невідкладних заходів щодо збереження природно-заповідного фонду України;

— профінансувати у 2002 році всі планові призначення на поточне утримання та капітальні видатки установ природно-заповідного фонду;

— передбачити у проекті Закону України про Державний бюджет України на 2003 рік і на наступні роки видатки в обсягах, що забезпечують збереження біологічного та ландшафтного різноманіття на територіях природно-заповідного фонду загальнодержавного та місцевого значення;

— активізувати роботу щодо створення міжнародних біосферних заповідників;

— підготувати пропозиції щодо створення об'єкта природно-заповідного фонду національного рівня на особливо цінних природних територіях, що розташовані в зоні відчуження Чорнобильської АЕС;

— до 1 січня 2003 року провести інвентаризацію територій та об'єктів природно-заповідного фонду України;

— посилити кадрове забезпечення установ природно-заповідного фонду України;

— здійснити роботи з аерофотозйомки територій природно-заповідного фонду;

— забезпечити додержання вимог збереження територій і об'єктів природно-заповідного фонду в процесі здійснення земельної реформи;

— завершити створення Державної служби охорони культурної спадщини, забезпечивши її науково-дослідною, ремонтно-реставраційною, фінансово-майновою і кадровою базою, достатньою для виконання функцій, покладених на неї законодавством;

— забезпечити відповідно до повноважень завершення формування спеціально уповноважених органів охорони культурної спадщини;

— посилити контроль за видачею дозволів на проведення археологічних розвідок, розкопок, інших земляних робіт;

— вжити невідкладних заходів щодо посилення боротьби зі злочинами, пов'язаними з об'єктами культурної спадщини, в тому числі незаконними археологічними розкопками, розвідками, іншими земляними роботами;

— забезпечити охорону культурної спадщини. Закріпити належне бюджетне фінансування на здійснення відповідних функцій охорони об'єктів культурної спадщини за Міністерством внутрішніх справ України як головним розпорядником бюджетних коштів на зазначені цілі;

— розробити план проведення повної перевірки наявності пам'яток Музейного фонду України та вибіркових експертиз найбільш цінних пам'яток, у першу чергу з дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння;

— доручити виконання цього плану Міністерству культури і мистецтв України, місцевим державним адміністраціям, органам місцевого самоврядування, Національній академії наук України; передбачити у державному та місцевих бюджетах кошти на ці цілі;

— перевірити стан обліку пам'яток археології, які зберігаються в Інституті археології Національної академії наук України, та віднести їх до державної частини Музейного фонду України;

— забезпечити у тримісячний з дня прийняття цієї Постанови термін укладення охоронних договорів між відповідним органом охорони культурної спадщини та власниками (уповноваженими ними органами) і користувачами пам'яток; у подальшому здійснювати передачу культових споруд та інших об'єктів культурної спадщини релігійним громадам лише після укладення відповідного охоронного договору;

— забезпечити перевірку стану збереження і наявності культурних цінностей у переданих релігійним громадам культових спорудах, що є пам'ятками;

— прискорити розробку національними історико-культурними, історико-архітектурними, архітектурно-історичними, історико-археологічними, історико-етнографічними заповідниками генеральних планів їх розвитку, а також отримання ними державних актів на право постійного користування землею, зокрема щодо Національного заповідника «Хортиця» — до 1 грудня 2002 року;

— передбачати щорічно при формуванні державного та місцевих бюджетів необхідні кошти на утримання об'єктів культурної спадщини, а також проведення ремонтно-реставраційних та науково-дослідних робіт;

— прискорити передачу на баланс Міністерства культури і мистецтв України національних історико-культурних, історико-архітектурних, архітектурно-історичних, історико-археологічних, історико-етнографічних заповідників, у тому числі Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав», з відповідним фінансуванням за рахунок коштів Державного бюджету України на 2003 рік і на наступні роки;

— розробити і до 1 липня 2003 року подати на затвердження Верховної Ради України загальнодержавну Програму розвитку і використання об'єктів культурної спадщини;

— розробити і до 1 квітня 2003 року внести на розгляд Верховної Ради України проекти законів, що стосуються відповідальності посадових осіб органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, фізичних і юридичних осіб за порушення законодавства у сфері охорони культурної спадщини;

— розробити і до 1 липня 2003 року внести на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо внесення змін до Закону України «Про охорону культурної спадщини» та інших законів з метою правового забезпечення здійснення недержавних інвестицій в об'єкти культурної спадщини;

— забезпечити виконання Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 травня 2001 року «Про затвердження заходів щодо розвитку Національного заповідника «Хортиця» на 2001—2005 роки»; погодитися з пропозицією Міністерства культури і мистецтв України і передбачити у Державному бюджеті України на 2003 рік фінансування розвитку Національного заповідника «Хортиця» у розмірі 7,2 млн. гривень, а також з пропозицією Запорізької обласної державної адміністрації і передбачити в обласному бюджеті Запорізької області кошти у розмірі 1,5 млн. гривень на подальшу розбудову історико-культурного центру «700-літній Запорозький дуб»;

— додатково вивчити у тримісячний термін разом із Запорізькою обласною державною адміністрацією, Запорізькою міською радою, Комітетом Верховної Ради України з питань культури і духовності (з терміновим наданням Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності відповідної документації) чотирьох основних альтернативних варіантів будівництва мостового переходу через річку Дніпро у м. Запоріжжі з урахуванням безумовного дотримання чинного законодавства щодо збереження природно-заповідного фонду та історико-культурної спадщини, транспортних потреб м. Запоріжжя та стратегічного значення мостового переходу в транснаціональних комунікаціях північ—південь; передбачити у Програмі діяльності Кабінету Міністрів України та Державному бюджеті України на 2003 рік проектування та будівництво мостового переходу через річку Дніпро у м. Запоріжжі;

— разом із Чернігівською обласною радою, Чернігівською обласною державною адміністрацією забезпечити відведення земель Національному історико-культурному заповіднику «Качанівка» з урахуванням його цілісності, включивши до складу земель заповідника ставки «Майорський», «Велике озеро», каскад ставків балки Судинне і урочища Манжоли, а також видачу Державного акта на право постійного користування землею;

— разом з Херсонською обласною радою, Херсонською обласною державною адміністрацією завершити вирішення питання про створення історико-культурного заповідника «Кам'янська Січ» (с. Новокаїри Бериславського району Херсонської області);

— розглянути питання про створення історико-культурних заповідників в інших містах України, зокрема Києві, Одесі, Луцьку, Кам'янець-Подільську;

— відновити діяльність Львівського державного історико-архітектурного заповідника;

— розглянути стан збереження Державного історико-культурного заповідника «Стародавній Володимир» у м. Володимир-Волинському і вжити заходів щодо його розвитку та фінансування;

— сприяти активізації роботи Всеукраїнського товариства охорони пам'яток історії та культури.

7. Рекомендувати місцевим органам виконавчої влади і органам місцевого самоврядування до 31 грудня 2003 року забезпечити перевірку стану охорони і збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення, здійснити перереєстрацію охоронних зобов'язань у зв'язку з проведенням земельної реформи.

8. Рекомендувати Запорізькій міській раді до 1 грудня 2002 року забезпечити реєстрацію та видачу Національному заповіднику «Хортиця» Державного акта на право постійного користування землею (земельна ділянка площею 2 386,86 га, що знаходиться в межах м. Запоріжжя на острові Хортиця та прилеглих до нього островах і скелях Байди, Дубового, Розтьобіна, Три Стоги, Середня, Близнюки, урочища Вирви на правому березі річки Дніпра, в її акваторії) і внесення відповідних змін до земельно-кадастрової документації.

9. Рекомендувати Київській міській державній адміністрації розглянути можливість створення на базі урочища Гончарі-Кожум'яки у Подільському районі м. Києва комплексного історико-просвітницького та заповідно-природничого закладу — Національного парку «Київська Русь».

10. Рекомендувати Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським, районним державним адміністраціям, органам місцевого самоврядування при формуванні бюджетів на 2003 рік та на наступні роки передбачати кошти на утримання відповідних органів охорони культурної спадщини, а також на фінансування регіональних програм, у тому числі паспортизації об'єктів культурної спадщини.

11. Провести в грудні 2002 року парламентські слухання щодо дотримання вимог природоохоронного законодавства України.

12. Кабінету Міністрів України у вересні 2003 року поінформувати Верховну Раду України про хід виконання цієї Постанови в частині виконання вимог Закону України «Про природно-заповідний фонд України».

13. Кабінету Міністрів України поінформувати Верховну Раду України у грудні 2002 року і липні 2003 року про хід виконання цієї Постанови у частині здійснення державної політики щодо виконання Закону України «Про охорону культурної спадщини».

14. Контроль за виконанням цієї Постанови в частині здійснення державної політики щодо природно-заповідного фонду України покласти на Комітет Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, а в частині здійснення державної політики щодо виконання Закону України «Про охорону культурної спадщини» — на Комітет Верховної Ради України з питань культури і духовності.

Голова Верховної Ради України В. ЛИТВИН.

м. Київ, 12 вересня 2002 року.
№ 140-IV.

Згідно з Регламентом ВР України постанови та інші акти, надруковані в «Голосі України», є офіційною публікацією

На якому рівні післядипломна освіта?

АКТУАЛЬНО

У затвердженій указом Президента України Національній доктрині розвитку освіти надто мало уваги приділено післядипломній освіті. А в розроблених Кабміном заходах з реалізації доктрини, які налічують 33 пункти, лише п. 2 стосується цього питання, та й він далекий від сподівань освітян-післядипломників.

Та й сама реалізація доктрини в нинішньому її варіанті почне давати реальні плоди нескоро.

І де гарантії, що найталановитіші випускники вузів залишаться працювати в Україні з її рівнем оплати праці, соціального захисту? А інноваційний прорив потрібен уже завтра.

За демографічними прогнозами, у найближчі 20—30 років кількість людей зрілого та похилого віку стрімко зростатиме, а отже, основним потенціалом у досягненні необхідних темпів суспільного розвитку виступатимуть саме дорослі. Недооцінка цього чинника може призвести до непередбачуваних наслідків. І щоб ці люди стали повноцінними суб'єктами інноваційного процесу, державі доцільно створити їм умови для творчого зростання, озброїти потрібними знаннями та вміннями. Тобто освіту дорослих та її різновид — освіту післядипломну — треба піднести до рівня національних пріоритетів.

На жаль, останнім часом тут нічого на краще не змінилося.

Однією з головних проблем цієї галузі є недосконалість нормативно-правової бази.

По-перше, досі немає чинного положення про післядипломну освіту. Наразі в управлінні навчальними закладами і підрозділами застосовують норми, розроблені для системи вищої освіти, які ніяк не враховують специфічність освіти післядипломної. Досі не розроблено механізм акредитації закладів післядипломної освіти, що створює додаткові труднощі у спілкуванні з різними державними установами.

По-друге, Міністерство освіти і науки України та інші урядові установи бачать нас крізь призму перепідготовки і підвищення кваліфікації вчителів, начебто інших сфер, насамперед виробничих, не існує. Навіть у структурі міністерства єдиний відділ — післядипломної та педагогічної освіти. Посаду директора інституту післядипломної освіти, в якому працюють доктори й кандидати наук, а також виконують науково-дослідну роботу, прирівняно не до науково-педагогічних, а до педагогічних працівників.

Оплата праці професорсько-викладацького складу закладів післядипломної освіти так само має відверто дискримінаційний характер. Колись ці заклади прирівняли до вищих навчальних закладів III рівня акредитації, але в ті часи диференціації в оплаті праці практично не було. Під час розробки нової сітки посадових окладів і ставок ніхто не розібрався і не виправив становище. В результаті склалась абсурдна ситуація, коли оклад директора інституту менший, ніж у рядового доцента цього інституту. Не передбачено жодних поправок в оплаті праці професорсько-викладацького складу, незважаючи на національний статус університету, в здобутках якого є і певний внесок інституту, що входить до його структури.

Тож якщо не вжити дійових і термінових заходів, над закладами післядипломної освіти дедалі більше тяжітиме загроза поступової деградації, звуження сфери діяльності. Без регулювання порушених питань та створення справді сприятливих умов для розбудови системи післядипломної освіти продекларована урядом мета — прискорення розвитку нашого суспільства інноваційним шляхом — залишиться лише красивим гаслом.

Сергій ДУДКО,
директор Інституту післядипломної освіти Національного університету харчових технологій.

Старіти відмовляємося

ТАК ЖИВЕМО

Пенсіонерам Славутича пощастило. При створеному за Чорнобильською програмою Представництва ООН в Україні центрі соціально-психологічної допомоги населенню організовано клуб спілкування для людей літнього віку. Керує ним соціальний працівник Майя Готсдинер.

— Ми вирішили не здаватися старості, — розповідає Майя Григорівна, — тому й клуб свій назвали «Не здаємося!». Не варто сумувати через те, що стаєш старшим. Це неминуче, і цьому треба упокоритися. Головне — не падати духом. Життя складається з дрібниць. Добре слово, допомога, турбота, увага — все це начебто дрібниці, але вони зігрівають життя.

З членами клубу постійно працюють психологи центру. Проводяться тренінги та бесіди на теми: «Запобігання конфліктам у родині», «Як навчитися розуміти емоційний стан іншої людини», «Розвиток уміння регулювати свої почуття», «Як позбутися метушні та навчитися планувати свої дії» тощо. Є можливість отримати індивідуальну консультацію психолога й навіть прийти за бажання на консультацію усією родиною.

У спеціальному циклі «Допоможи собі сам» — рецепти народної медицини, косметології, кулінарії. Члени клубу «Не здаємося!» беруть участь у міських святах, зустрічаються з дітьми з організації «Світлячки Славутича», клубу дитячої творчості «Аква». Разом із жіночим клубом «Ярославна» та гімназистками «Недільної гімназії» було організовано «круглий стіл» — обговорювали проблеми сімейного життя. Кожну зустріч присвячено якійсь темі. А крім цього — спільні прогулянки, поїздки до театру, оздоровча гімнастика, святкування днів народження...

Серед членів клубу чимало людей самотніх, деякі живуть далеко від дітей. Для них особливо важливо відчувати, що вони комусь потрібні, цікаві. Тут підтримують одне одного. Допомагають влаштуватися на роботу, зібрати потрібні довідки. Якщо хтось захворіє, його відвідують, збирають гроші на ліки. Коли один із членів клубу знову прийшов на зустріч після тривалої та тяжкої хвороби, він сказав керівникові: «Я тепер завжди ношу в нагрудній кишені листа, якого ви всі написали мені до лікарні. Це він поставив мене на ноги!».

— У нас у клубі багато цікавого, — розповідає Майя Готсдинер, — але головне — атмосфера доброзичливості. До нас приходять люди пригнічені, котрі думають лише про близьку смерть. А тут вони розквітають, танцюють, співають, радіють життю, знаходять друзів, відкривають у собі нові таланти. Отже, ми не здаємося старості і всім бажаємо того самого: не здавайтеся!

Марина ГЕЛЕВА.

Славутич.

Мал. Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

«Половина саду квітне, половина — в'яне...»

ЗАПРОШУЄМО ДО ОБГОВОРЕННЯ

Нині багато хто з українських громадян мають земельні наділи під сад, город. Кожний може на ньому влаштувати свій скромний рай. Однак важко сказати, чим керується той чи той землевласник, відповідаючи на запитання, що саме він хоче побачити на ньому. Одні намагаються отримати з землі якийсь овоч, другі без жодних докорів сумління кинули свою землю напризволяще, і на ділянках щедро родять бур'яни. Треті мріють зробити щось неймовірне, що, можливо, стане предметом їхніх гордощів. І якщо вдається щось зробити, хвала такій людині.

Пам'ятаю садибу моїх батьків. У городі було виділено діляночку під квіти, якими мама, незважаючи на зайнятість, приділяла багато уваги. Іншим квітам, у будинку, було виділено кімнату. Мама завжди казала, що квіти, як люди. Народжуються, квітнуть і помирають. Квіти плачуть, коли розлучаються з добрим господарем. І радіють, коли його знайдуть. Квіти — це природа, яка закликає до охайності й любові до всього, що оточує нас.

Ще п'ять—шість років тому ніхто б не повірив, що на просякнутому мазутом асфальті заводу «Автоагрегат» (виставково-торговий центр на Середньофантанській) виростуть чудові квіти на газонах і незвичайні кущі, а на території не буде жодної смітинки.

І все це з'явилося завдяки новому керівникові ВАТ «Автоагрегат» Л. Макулу, депутатові міської ради. Допомогли втілити в життя ідею всього колективу працівники одеської фірми «Ваш сад». Адже просто нічого не робиться, бо кожній рослині відведено своє місце під сонцем. Крім того, не всі рослини уживаються одна з одною, як і люди. Тому під час формування саду чи газону, будь-якої грядки слід враховувати всі чинники, інакше вийде, як в українській пісні: «Половина саду квітне, половина — в'яне»...

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Як, приміром, в селі Іллічівці. Просто дивитися неможливо. Садиби доглянуті, а поряд гори сміття на вулицях і біля кладовищ. Та що село! Боляче було дивитися на прибережну зону нашого Чорного моря, яку до весни прибрали, а вже другого дня травня вона була схожа на суцільний смітник. Порожні пакети, папір, об'їдки, вугілля від вогнищ — цілковита антисанітарія. І все це вчинили за півдня травневих свят.

Часто чути заклики захищати природу, та чи врятують її від нас самі заклики?

Людмила ОПРОНЕНКО.

Одеса.

НАПИШУ ВАМ І Я

А крісло одне...

Ще навесні Пенсійний фонд заявив, що є можливість підвищити людям пенсії, але немає закону, за яким можна це зробити. А нашим борцям за інтереси народу такою «дрібницею» ніколи займатися — вони збурюють народ, щоб по його горбу пробратися до годівниці. Трагікомедія розвивається на очах у всього світу, і не треба розповідати казки, що «гарант Конституції» обмежує комусь свободу слова. Це всім нам влада цю свободу обмежила ще в жовтні 1917 року, адже «совєти» не перемагали мирним шляхом, а лише терором. Ось і вересневу акцію очолили не опозиціонери у класичному розумінні цього слова, а політичні аутсайдери, одержимі ідеєю заволодіти головним кріслом держави. Інтереси народу — це лише мішура в політичному словоблудді, ними вони прикриваються у своїх цілях.

Стефан РОМАНЕНКО,
ветеран та інвалід праці.

Алчевськ
Луганської області.

Завжди вірила «Голосу України»

Нещодавно я написала до редакції «Голосу України» листа про те, як під час війни працювала в Німеччині. Але якісь мої документи загубилися, і я довго не могла отримати компенсацію. Після публікації листа в газеті мені надійшло підтвердження про те, що я справді перебувала у концтаборі під номером 34970. І компенсацію я також незабаром отримала. Завдячувати маю «Голосу України». Завжди знала, що ви залишаєтеся небайдужі до людей.

Є. РОГОЦЬКА.

Кремінна
Луганської області.

Діти — без школи, село — без води

З березня цього року в нашому селі немає води. Уявіть на хвилинку, що 120 чоловік, (а це люди переважно похилого віку та молоді сім'ї з дітьми), вже забули, якою на смак є чиста вода.

Перед виборами нам обіцяли відремонтувати водопровід. А потім забули. Ми використовуємо воду із ярка, яку санепідемстанція ще торік заборонила вживати. А що нам залишається робити? Дякуємо Богові, що ніхто ще не захворів на дифтерію чи гепатит. Отож щоразу зі страхом знову набираємо ту воду із ярка...

Є в нашому селі ще одна проблема. Нещодавно закрили школу. Тепер дітлахам доводиться вставати о шостій ранку і їхати за 12 км до іншої. Повертаються увечері, зморені і без сил. Інколи серед ночі піднімаємо, щоб вивчили домашнє завдання, бо іншого часу вони не мають.

За минулий навчальний рік наші діти взагалі чотири місяці не ходили до школи. Спочатку не було пального, затим єдиний автобус зламався. І яке майбутнє чекає на них з таким навчанням?

Незабаром знову зима... Невже і цього року в наших дітей будуть вимушені чотиримісячні «канікули»? І як довго ми сидітимемо без води? Хто дасть відповіді на наші запитання? Не віриться, що ми нікому не потрібні!

М. АБРАМОВА, Н. АГЕЄНКО, О. ШАРІЙ та ще 87 підписів.

Старобільськ
Луганської області.

Очікуваних змін немає

У час перебудови ми воскресли духом, бо повірили, що незалежна Україна може бути однією з найкращих на планеті, а українці — найщасливішими людьми. Однак навіть за одинадцять років незалежності ми цього не маємо. На жаль, обрані нами депутати не клопочуться українською ідеологією, високі посадовці й досі не вивчили мови свого народу, і з трибун звучить чужа мова. В державі височать пам'ятники поневолювачам народу, а справжніх борців за волю замість заслуженої поваги паплюжать, як ворогів України. Дедалі більше переконуємося, що антиукраїнські сили після розпаду імперії перейшли на службу в державні органи незалежної від українців України.

М. ПОЛІЩУК,
А. ТАЧ і др.
(усього 22 підписи).

Біла Церква
Київської області.

Зі страхом чекаю похолодання

Скоро зима, а мені нічим опалювати квартиру. Грошей на газ немає, і, мабуть, зі своєї пенсії я ніколи на нього не спроможуся. Щоправда, колись я відкладала на старість. Але всі ці заощадження комусь знадобилися. У мене навіть немає грошей, щоб вдягтися-взутися, придбати найнеобхідніше. Тепер ось зі страхом чекаю похолодання...

Лариса КОНДРАТСЬКА.

Лиманське
Одеської області.

ПРЕЗЕНТАЦІЯ РУБРИКИ

Споживчий кошик

Якщо клієнта обманюють — винен він сам. Приміром, ні для кого не таїна: купувати продукти на стихійних ринках небезпечно, однак люду там не бракує. Є й інший бік проблеми. Споживчий кошик складається не тільки з того, що можна, як кажуть, потримати в руках. А неякісні послуги? Погано підстригли — наступного разу звернуся до іншого майстра; тарифи на комунальні послуги завищено — там видніше; в ательє зіпсували сукню — стимул схуднути; поставили неякісну пломбу; облаяли в крамниці... Щоб допомогти читачам розібратися в тонкощах споживчих прав, редакція започатковує рубрику «Споживчий кошик». Запрошуємо до розмови й вас. Надсилайте нам листи про наболілі проблеми, пропонуйте, запитуйте.

Ведуча рубрики Надія ГОРБАТЮК.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

ОТАКОЇ!

Недовго тішились...

Відколи закінчився опалювальний сезон, мешканці Рівного не мали в оселях гарячої води. Потішили їх хіба що на свято незалежності — «червоні» крани ожили на три дні. Але коли у вересні рівняни одержали рахунки за цю послугу, здивувались. Ще б пак, милися три дні, а плату комуненергія править за тридцять, тобто по шість зайвих гривень з кожного. Генеральний директор комунального теплопостачального підприємства «Комуненергія» Петро Сергійчук цей факт розцінив як помилку, допущену з вини працівників двох котелень. Нині її спішно виправляють — переписують рахунки, згідно з якими замість восьми гривень 31 копійки за користування гарячою водою у серпні кожному потрібно буде сплатити одну гривню 56 копійок.

Олександра ЮРКОВА.

Рівне.

Причина отруєння — риба

Нещодавно до лікарень Луганська було доставлено вісім осіб з однаковим діагнозом — токсикома (ботулізм). Як пояснили в міському управлінні з питань надзвичайних ситуацій, четверо городян отруїлися рибою, придбаною біля пивних ларків. А причину захворювання ще чотирьох не встановлено. За свідченням хворих, того дня вони також їли в'ялену рибу.

Сьогодні цей солоний делікатес для шанувальників пива продають мало не на кожному кроці, незважаючи на заборони і попередження санепідеміологів.

Алла АНТИПОВА.

Луганськ.

Цифри і факти

Головне Київське міське управління у справах захисту прав споживачів проінспектувало 105 підприємств оптової та роздрібної торгівлі рибопродуктами, а також цехів з їх переробки. В результаті із 140 тонн перевіреної продукції майже половину забраковано через відсутність супровідних документів. Свіжоморожена, копчена та солона риба в основному містила бактерії кишкової палички.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

КОНСУЛЬТАЦІЯ ЮРИСТА

Електроприлади перевіряйте не відходячи від каси

Усім відомо, що протягом гарантійного терміну ми маємо право безплатно відремонтувати куплений товар. Однак мало хто знає, а продавці не вважають за потрібне нагадувати: згідно з Постановою Кабінету Міністрів України «Про реалізацію окремих положень Закону України «Про захист прав споживачів» від 19.03. 1994 року, на час, доки прилад ремонтується, на вимогу покупця мають надавати (з доставкою) товар аналогічної марки. Це правило поширюється лише на телевізори, мікрохвильові печі, магнітоли, кухонні машини, магнітофони, в'язальні машини, радіоприймачі, пилососи, холодильники, праски, морозильники, електроміксери, соковижималки і пральні машини.

Якщо такий товар не надано або усунення недоліків покупки розтягнулося більш як на 14 днів, споживачеві виплачують неустойку в розмірі одного відсотка вартості приладу за кожний день. У разі заміни комплектувального виробу або складової частини приладу гарантійні терміни на них обчислюються від дня видачі споживачеві товару після ремонту.

Звертатися для обміну можна лише із збереженими розрахунковими документами (чеком, квитанцією) та технічним паспортом на придбаний товар. Водночас будьте готові: вимоги не задовольнять, якщо недоліки сталися з вашої вини — внаслідок порушення правил користування товаром або його зберігання. Тому, купуючи, перевіряйте якість, безпеку, комплектність та ціну товару. На вашу вимогу продавець зобов'язаний надати відповідні контрольно-вимірювальні прилади та документи. Нехай у магазині покажуть, як безпечно і правильно користуватися приладом.

Наталя ГЕЛЕТКО.

НА ЗАМІТКУ

Шахраї обирають людей похилого віку

Здебільшого старі люди потерпають від браку спілкування і ладні довіритися будь-кому, надто якщо їм обіцяють допомогу. За статистикою, більшість людей, старших за 65 років, має принаймні одне серйозне захворювання і чимало грошей витрачає на лікування. Крім того, двоє із трьох мешкають у старих будинках. Саме ці два чинники роблять літніх людей піддатливими на шахрайські оборудки. Нагадаємо деякі з них.

1. «Державний інспектор» заходить у помешкання, щоб перевірити стояки, тягу або електропроводку. Як правило, він обіцяє запросити товариша, який «по блату» зробить ремонт. Знайте, цей «блат» стане вам у копієчку.

2. Ви отримуєте разом із газетою вкладиш про нові чудодійні ліки. Не поспішайте віддавати останні гроші за препарат, якого, можливо, і в природі не існує.

3. Демонстратор продукції, прийшовши до вас додому, просить розписатися, нібито для того, щоб довести начальству, що він справді у вас був. Як свідчить практика, довірливий споживач, не прочитавши документ, підписує контракт на постачання товару, за який зобов'язується сплатити кругленьку суму.

Щоб уникнути таких обдурювань, користуйтеся послугами тих організацій, котрі вам добре відомі. Особливо остерігайтеся тих, хто наполягає на конфіденційності, — якщо оборудка вигідна, то чому ви не можете розповісти про неї друзям? Крім того, платіть лише на надані послуги. Будьте завжди трошечки недовірливим.

Товар поверненню і обміну... підлягає

Після придбання товару належної якості ви протягом двох тижнів можете поміняти його у продавця, в якого купили, якщо:

— товар не підійшов за формою, кольором, фасоном, розміром, з інших причин;

— його не використовувано;

— збережено товарний вигляд, споживчі якості товару;

— наявні пломби, ярлики, касовий, товарний чек або інші документи.

Список товарів, які не підлягають обміну, опубліковано в «Голосі України» за 4 квітня 2002 року.

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

Крадуть і жезла не бояться

(Початок на 1-й стор.)

Час від часу дбайливий господар цікавився у даїшників, чи не знайшли вони раптом легковика? Але вони нічим не могли потішити автовласника, хіба тим, що він не поодинокий, бо за останніх вісім місяців нинішнього року тільки в одному Шевченківському районі міста Львова викрадено 6 транспортних засобів. Звичайно, деякі уже знайшли, але не всі повернуто власникам. Та все-таки вони чекають, сподіваються, що не сьогодні-завтра одержать від працівників розшукової служби радісну звістку. Є й такі, що давно махнули на все рукою — придбали нове авто: змирилися з тим, що крадії діють зухвало, крадуть усе, що під руки попадеться і Бога, і даїшного жезла не бояться.

Часто-густо агрегати з крадених іномарок та вітчизняних авто розпродають на авторинках та з-під поли сумнівні продавці.

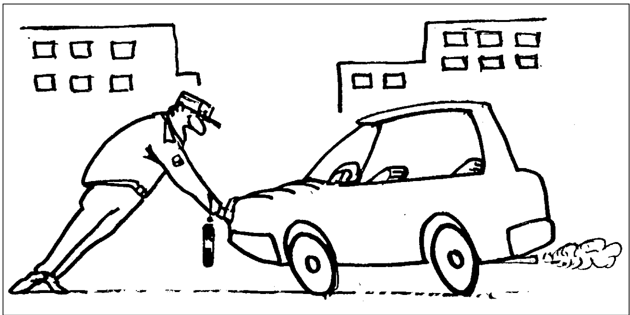
Сталося так, що на прилавку авторинку один з водіїв запримітив щиток приладів саме з його викраденого автомобіля, на якому була витиснена помітка. Коли зайшла мова про сумнівний товар, продавець тільки знизував плечима і казав, що він, мовляв, нічого не знає, бо всі запасні частини він перекуповує не через одні руки, погоджувався навіть з тим, що й насправді хтось міг підсунути йому крадений товар.

Скривджений автовласник не одразу збагнув що робити: пішов з авторинку пригнічений і через деякий час пожалкував, що вчасно не звернувся до міліції... А тепер шукай вітру в полі, коли щиток приладів продали або приховали для кращих часів.

Часом і працівникам міліції нелегко довести причетність «любителів» до незаконного заволодіння транспортними засобами — ті майстерно маскують свої злочинні сліди. Чимало часу знадобилося працівникам Дрогобицького районного відділу ДАІ та криміналістам, доки вони не «вийшли» на професійну групу автозахоплювачів. До її складу входили молодики, і спеціалізувалася вона на викраденні старeньких «Москвичів», «Жигулів» і навіть «Запорожців». Та все-таки... Кілька вдалих засідок даїшників завершилися успішно — розкрито десять автокрадіжок.

Фото автора.

Проте в обласній ДАІ занепокоєні масштабністю викрадень і в обласному, і в районних центрах. За ті самі вісім місяців на Львівщині зареєстровано 228 незаконних заволодінь транспортними засобами, зокрема 159 — автомобілями. І хоча завдяки оперативним заходам у 85 випадках встановлено осіб, причетних до цього, кількість автокрадіжок можна істотно зменшити. Для цього є кілька передумов. Найперша — самі водії не дбають про встановлення на своїх авто надійної сигналізації. Нерідко вони звертаються до примітивних фірм, які не мають відповідної сертифікації. Проблемою з проблем є і паркування машин, які стоять біля будинків. Отож і доступ до них легкий. Ретельно проведений аналіз підтверджує: найбільше автокрадіжок стається вночі, а особливо — в неосвітлених місцях.

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

Приваблюють любителів легкої наживи і кинуті без всякого нагляду, покриті товстим шаром пилу старі автомобілі. Зазвичай на них зазіхають молодики. Вони мало не в кущах розбирають машини, а робочі агрегати постачають своїм продавцям, оптом збуваючи їм деталі.

Друга важлива передумова — пильність працівників ДАІ. Саме її відточують нині у Львові.

Кожен з випадків, що пов'язаний із розкриттям незаконних заволодінь транспортними засобами, заносять до так званого кримінального фотоальбому. Окрім коротких детективних історій, тут можна побачити і фотографії осіб, що причетні до тієї чи іншої автокрадіжки.

У багатьох підрозділах Львівської облдержавтоінспекції зберігають цікаві «експонати» — специфічний інструментарій, вилучений в автокрадіїв. Серед нього — шила-викрутки, що замінюють ключі замків запалення, розмаїття гачків, якими відкривають дверцята і багажники різних авто.

У структурі даїшного відомства мають відбутися кардинальні зміни. Найближчим часом замість Державтоінспекції буде сформовано Департамент з безпеки дорожнього руху. Сюди добиратимуть найпідготовленіших фахівців, людей невипадкових і чесних.

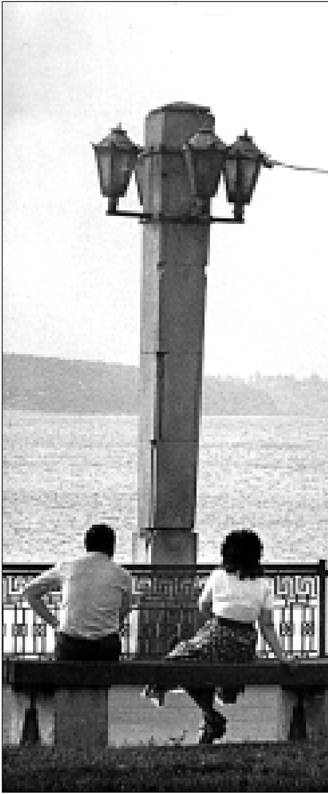
Отож на сьогоднішніх працівників ДАІ чекають складні іспити з фізичної, вогневої та спеціальної підготовки. До того ж враховуватимуть і особисті показники, зокрема розкриття злочинів, пов'язаних з незаконним заволодінням транспортними засобами.

А значить, жезл автоінспектора дістанеться не всім. Може, тоді його боятимуться «працівники викруток і гачків»?

Василь ТАРЧИНЕЦЬ,
журналіст.

Львів.

За розлученням до трибуналу

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Відтепер на Тернопільщині діятиме церковний трибунал у складі п'яти священиків. Декрет про його створення підписав єпископ-ординарій Тернопільсько-Зборівської єпархії УГКЦ Михаїл Цабрига. У компетенції цього судового органу — справи, що стосуються подружжя, священства та інші. Греко-католицька церква, яка має найбільший вплив у регіоні, досить рідко йде на уневажнення (розірвання шлюбу). Тут пояснень на кшталт — не зійшлися характерами — замало, мають бути серйозні причини. Трапляється, що молодята навіть отримують відмову у вінчанні — коли церква вважає їх не готовими до такого відповідального кроку. Чи зробить це шлюби міцнішими? З початку року в Тернополі зареєстрували шлюб 924 пари, а розлучилися 489 — 53 відсотки. Показник кращий як загалом в Україні.

Марта ЛІТИНСЬКА.

Ринковий зв'язок багатства і зубожіння

На шляху переходу до ринкових відносин важливе місце у нашому житті займають проблеми власності. Досвід показує, що той, хто прагне оволодіти нею, часом йде на будь-які крайнощі. Люди знають, що їх бідність —наслідок пограбування державної власності групою олігархів.

Нині в Україні 85 відсотків населення живуть за межею бідності. Наприклад, на Орельській птахофабриці, що стала нині закритим акціонерним товариством, у цеху переробки птиці людей змушували працювати по 15—16 годин на добу. Коли робітники обурилися, «хазяїн» кинув: "Хто не згоден — може звільнятися».

У селі Велика Кошелівка Ніжинського району селяни, які здали свої 3,5 гектара «хазяїну», одержали аж по одному центнеру вівса і 50 кг висівок. А скаржитися немає кому.

У країні все робиться для збагачення одних і зубожіння інших. Видатний мислитель Росії Микола Чернишевський свого часу оцінив систему капіталізму як жорстоку боротьбу виробників між собою за збут товарів, боротьбу робітників за одержання роботи, боротьбу фабрикантів з робітниками за розмір платні. Все це ми і спостерігаємо сьогодні в Україні і країнах СНД.

Олексій СТЕФАНЮК,
доктор економічних наук,
Герой Радянського Союзу.

Київ.

АКТУАЛЬНО

Знання — сила. А під землею — ще і захист

У донецькому інституті «Дондіпрошахт» відбулося громадське обговорення роботи, висунутої на здобуття Державної премії України за 2002 рік. Повна назва праці звучить так: «Розробка і впровадження нових ресурсозберігаючих засобів кріплення і охоронних конструкцій капітальних виробок на основі геомеханіки системи «кріплення — порідний масив». Захід, на перший погляд, розрахований на вузьких фахівців, викликав неабияку цікавість не лише вчених, а й практиків. А обговорення теми супроводжувалося роздумами і прогнозами щодо подальшої долі вугільної галузі в Україні. Надто вже болючим для Донбасу виявилося це питання.

Впровадження розробок учених дозволить забезпечити експлуатаційну надійність і економічність роботи вугільних шахт України, можливість гарантованого видобутку вугілля на рівні 100—120 мільйонів тонн на рік. За останні три—чотири роки річний видобуток вугілля в Україні — близько 80 мільйонів тонн. Лише три шахти — імені Засядька, «Краснолиманська» та «Красноармійська-Західна № 1» — спроможні видавати на-гора три і більше мільйони тонн палива на рік. На багатьох вугільних підприємствах продуктивність праці залишає бажати кращого.

Видобувають вугілля в Україні на дедалі більших глибинах, у складних гірничо-геологічних умовах. 102 шахти (майже половина) працюють на глибинах понад 600 метрів, 25 — на 1000—1300 метрів.

Один із учасників обговорення порівняв освоєння підземного простору із освоєнням простору космічного. Із тією лише різницею, що перше дається важче, ніж друге. Адже процеси, які відбуваються на глибині сотень метрів, неоднорідні і багато в чому непередбачувані. А зробити точний прогноз можна лише на підставі глибоких наукових досліджень. Після шахтарських аварій останніх років стало зрозуміло: без розвитку науки подальший розвиток вугільної галузі неможливий.

Заходи, які пропонують українські учені, дозволяють здешевити вітчизняне паливо і зробити його конкурентоспроможним (чим не аргумент на користь фінансування наукових досліджень).

— Нам вдалося завершити цикл робіт, пов'язаних із забезпеченням стійкості капітальних виробок, власне із будівництвом шахт, — розповів керівник авторського колективу, завідувач кафедри будівництва шахт і підземних споруд Національної гірничої академії України, доктор технічних наук, професор Олександр Шашенко. — Такий підхід дозволяє гарантувати будівництво нових шахт, горизонтів із мінімальними витратами на їхнє прокладання, утримання і експлуатацію.

Красномовною ілюстрацією ефективності впровадження новітніх досягнень є будівництво повітроподаючого стовбура донецької шахти імені Засядька. Цей досвід став частиною наукового дослідження. Швидкість, із якою велися роботи, вражає: за тринадцять місяців у державному відкритому акціонерному товаристві «Трест «Донецькшахтопроходка» сягнули позначки 1267 метрів. Один кілометр стовбура подолали за десять місяців —таких темпів в світі досі не досягали. Нова споруда подовжить життя вугільного підприємства на 50 років і, що важливо, забезпечить безпеку робіт під землею.

Це той щасливий збіг, коли наука і виробництво діяли поруч. Відрадно, що дедалі більше керівників підприємств усвідомлюють необхідність застосування того, що зветься теорією. «Дайте нам технологію, дайте можливість закладати до проектів ваші розробки!» —пролунав «крик душі» одного із директорів. А інший учасник обговорення в розмові із кореспондентом «Голосу України» зізнався, що мріє про те, аби будівництво шахт в Україні досягло таких самих темпів, як і закриття. Якщо видобуток вугілля стане дешевшим і безпечнішим, необхідність у ліквідації більшості «приречених» підприємств відпаде саме.

Ліна КУЩ.

Донецьк.

ФОТОФАКТ

У столичному Палаці мистецтв «Український дім» відкрився Всеукраїнський зліт юних техніків, присвячений 75-річчю зародження технічної творчості дітей в Україні.

Діти та їхні наставники обговорюватимуть проблеми розвитку технічної творчості, продемонструють свої роботи.

Фото Володимира ТАРАСОВА (Укрінформ).

На знімку: космічна тематика — найулюбленіша у дитячій творчості.

Чорна металургія — міфи

Історія людства налічує чимало мільйонів років і за цей період накопичено багатий досвід мудрості, перемог та падінь, здобутків і невдач. Те, що сьогодні відбувається в Україні, в її економіці, і зокрема в чорній металургії, аж ніяк не нове, а тому його цілком можна пояснити. Так само, як і той факт, що преса та телебачення сьогодні не залишають поза увагою діяльність однієї з найбільших галузей народного господарства країни і час від часу акцентують увагу громадськості на проблемах гірничо-металургійного комплексу України загалом і металургії зокрема. Адже нині це проблеми, без перебільшення, державної ваги. При цьому сьогодні чорну металургію навіть не занесено до списку пріоритетних напрямів розвитку економіки України. Чому так відбувається, треба проаналізувати.

За тяжких років перебудови та реорганізації економіки держави металурги використовували прагматичний шлях пошуку економічних і організаційних рішень, спрямованих на забезпечення стабільної та ефективної роботи галузі. Такий підхід призводив до позитивних практичних результатів. Але тепер чорна металургія — галузь, яка, по суті, останніми роками тримала всю економіку країни завдяки валютним «вливанням», тобто валютним коштам, заробленим для України за рахунок експорту металопродукції — перебуває в зоні ризику і залишати дану ситуацію без зміни просто небезпечно для України.

Для розуміння ситуації, що склалася, зробимо невеликий екскурс в недавню історію. У чорної металургії України є своя стратегія виживання та розвитку, однак її сформовано не до кінця. Концепцію розвитку гірничо-металургійного комплексу (ГМК) України було розроблено Міністерством промислової політики спільно з виробничо-господарським об'єднанням «Укрметалургпром» і провідними інститутами Національної академії наук України, НДІ галузі. Затверджена ще 1995 року Верховною Радою України, ця Концепція визначала, зокрема, основні шляхи і напрями вдосконалення технологічних процесів у металургії, а також управління та реорганізації галузі загалом. При цьому (даний нюанс дуже істотний) передбачалося, що управління гірничо-металургійним комплексом залишиться державним.

На базі Концепції було розроблено проект національної програми розвитку ГМК, що його не раз допрацьовували і який одержав схвалення Кабінету Міністрів України, однак з деяких організаційно-технічних причин Верховна Рада України його так і не розглянула. По суті, цей документ не був програмою в загальноприйнятому розумінні, бо в ньому не передбачалося розподілу фінансових ресурсів за конкретними термінами і адресами отримання, а було визначено лише загальні наміри та напрями реструктуризації металургійних підприємств.

На жаль, і сьогодні таку програму представити по-іншому просто неможливо. Насамперед тому, що умови роботи металургійних підприємств залишаються нестабільними, а їхні технічні керівники (виконавчі директори), які мають визначати стратегію розвитку, не розпоряджаються фінансовими коштами. Проблема в тому, що внаслідок приватизації на меткомбінатах відбулося розділення не лише фінансової і технічної політики, а й цілей власників підприємств та виконавчих дирекцій. А за цих умов прогнозувати модернізацію і розвиток металургії країни практично неможливо.

І все-таки значення згаданої вище програми для чорної металургії важко переоцінити, бо вона є єдиною цільовою настановою, яка визначає найефективніші напрями технічного переозброєння, забезпечує визнання чорної металургії на державному рівні як пріоритетної галузі економіки України.

Слід звернути увагу на те, що розвиток чорної металургії останні десять років в Україні відбувався неоднозначно і супроводжувався різними міфами і легендами, котрі, як ведеться, не завжди відповідали дійсності. Розглянемо деякі з них і порівняємо «приватизаційні реалії» з прикладом Криворізького гірничо-металургійного комбінату «Криворіжсталь» — найбільшого і єдиного в Україні метпідприємства зі стовідсотковим державним капіталом.

Міф перший — приватизація і ринок розв'яжуть усі проблеми економіки

Ще на світанку становлення незалежності України наука несміливо заперечувала загальну приватизацію металургійних підприємств у країні, мотивуючи це тим, що великі меткомбінати — стрижень економіки країни — не можуть ефективно працювати під управлінням приватних господарів. До слова, і зарубіжні експерти визнавали, що для великих промислових систем, до яких належить також чорна металургія, головне не форма власності, а ефективне управління виробництвом. Час показав (і це сьогодні визнають на найвищому державному рівні), що приватизацію в чорній металургії було проведено надто поспішно, з безліччю помилок. І погано не тільки те, що провідні підприємства галузі «пішли» практично за безцінь. Проблема серйозніша: більша частина нових господарів не виконують зобов'язання, взяті під час приватизації, не інвестують кошти в оновлення і модернізацію основних фондів, на впровадження передових сучасних технологій та обладнання, а піклуються лише про власну вигоду.

Винятком є хіба що приклад міні-заводу з виробництва легованого прокату, створеного з допомогою іноземного капіталу на базі частини Донецького металургійного заводу. Тут справді було зроблено істотні інвестиції на закупівлю європейських технологій та обладнання, створено вельми ефективне виробництво.

Водночас єдине державне підприємство чорної металургії України — Криворізький гірничо-металургійний комбінат «Криворіжсталь» сьогодні працює значно ефективніше за приватизовані меткомбінати: рентабельно і прибутково, вкладаючи велику частину зароблених коштів у технічне переозброєння, модернізацію та реконструкцію обладнання, впровадження нових технологій. Його 53-тисячний колектив забезпечений роботою і стабільно одержує заробітну плату, яка весь час збільшується. Висновок той самий: річ не у формі власності, а в ефективному менеджменті, правильному управлінні, що, в результаті, дає можливість підприємству не просто «виживати», а й нормально розвиватися.

Незважаючи на даний незаперечний факт, у багатьох періодичних виданнях, на конференціях і нарадах, як і раніше, мусують думку про те, що тільки іноземні інвестиції можуть урятувати вітчизняну металургію від розвалу. Що приватний власник налаштований і проводитиме оновлення виробничих потужностей та розроблятиме нові технологічні процеси ліпше, ніж керівник державного підприємства. І чомусь наявність або відсутність на металургійному підприємстві безперервної розливки сталі сьогодні однозначно розцінюють як ознаку досконалості або занепаду технологій, що їх тут використовують.

У зв'язку з цим досить тенденційними, якщо взагалі не «замовними», здаються публікації у пресі, де піддають сумніву значні здобутки «Криворіжсталі». Можливо, тому, що надто вже вони контрастують з результатами роботи інших металургійних підприємств України?

Зазначимо такі економічні показники роботи Кроворізького гірничо-металургійного комбінату: 2001 року балансовий прибуток збільшився порівняно з 1999 р. у 28 разів, а економічна ефективність 2001 року втілилася у значну цифру — 188 грн. на тонну товарного прокату, або майже 35 дол./тонну. Протягом двох останніх років КДГМК «Криворіжсталь» наростив виробництво з усіх видів продукції на 30—60% і вклав у розвиток виробництва, модернізацію обладнання і впровадження нових технологій більш як 140 млн. дол. США.

За рахунок чого? Насамперед завдяки ефективному управлінню і розумній державній підтримці підприємства, яка, слід сказати, виявлялась аж ніяк не в фінансових вливаннях. Високопрофесійному менеджменту комбінату — наприкінці 1999 року його очолив Олег Дубина, нині Перший віце-прем'єр-міністр України, який практично цілком змінив вищий керівний склад, — просто надали можливість нормально працювати: згідно з економічними законами, здоровим глуздом і економічними реаліями в Україні та за кордоном.

Міф другий — наука має давати швидку віддачу, а ефективні наукові розробки негайно будуть затребувані метпідприємствами

На відміну від матеріального виробництва, робота в галузі науки не дає змоги створювати істотний резерв фінансів, достатній для незалежного існування наукового колективу. Схема фінансування потребує виконання оплачуваної роботи за конкретним замовленням для конкретного замовника і під його контролем. Коли замовником виступала держава, НДІ мали можливість певного маневру і створення наукового наробку в рамках фінансування замовлення. Сьогодні такої можливості практично немає. Науку, яка рухала вперед науково-технічний прогрес в українській металургії, посадили «на голодний пайок».

Непродумане переведення металургії та галузевих НДІ металургійного профілю на самофінансування, ліквідація галузевого інноваційного фонду спричинили повне припинення проведення великих прикладних розробок, неможливість створення наукового наробку на перспективу і будівництва дослідно-промислового устаткування. Усе це сьогодні гальмує розвиток металургійної науки. Мало того, законодавча боротьба за надходження валюти до України призвела в галузі наукової діяльності до вочевидь негативних результатів. Проблема в тому, що робилося це в умовах відсутності законодавчого забезпечення виконання замовниками договірних зобов'язань і відповідних міжнародних угод на міжнародному рівні. Тому встановлення 90-денного терміну повернення валюти в країну і застосування величезних штрафних санкцій за його перевищення (що спостерігалося часто й густо) призвело до того, що наукові установи практично цілком припинили виконання дослідних робіт для зарубіжних замовників. У результаті значно скоротилося надходження валюти до України від наукової діяльності, а науковці та дослідники залишилися без ще одного дуже важливого джерела фінансування своїх розробок.

І все-таки наробок, створений вітчизняною металургійною наукою за попередні роки, дає змогу металургійним підприємствам і сьогодні використовувати її досягнення. І знову звернімося до історії. Меткомбінат «Криворіжсталь» був одним із перших у тодішньому Радянському Союзі, де впроваджували такі новітні на той момент досягнення, як бессемерівський процес із виробництва сталі, кисневоконвертерний процес з високою інтенсивністю плавки. Тут будували і вводили до ладу суперсучасні доменні печі, зокрема й найбільшу у світі дев'яту числом на «Криворіжсталі» домну об'ємом 500 куб. м. На комбінаті розробили і потім впровадили унікальну енергозбережну технологію термозміцнення металу в потоці прокатних станів. Створенням і впровадженням цих і десятків інших технологічних процесів разом з криворіжсталівцями займалися вчені Придніпров'я (ІЧМ, НметАУ, УкрДіпромез та ін.), Донецька (ДонНДІЧМ), Харкова (УкрНДІМет), Москви (МІСіС), Києва (ІПЛ) та багато інших наукових колективів. Меткомбінат «Криворіжсталь» перетворився на кузню металургійних технологій, кадрів, нових рішень.

І за останнє п'ятиріччя нарощування обсягів виробництва, докорінне зниження собівартості (витратних коефіцієнтів) на КДГМК «Криворіжсталь» відбулося на тлі впровадження нових технологій, реконструкції та модернізації металургійних об'єктів, фінансування яких здійснювалося за рахунок власних, зароблених комбінатом коштів. Глобальний підхід до використання нових рішень дав змогу в кожній ланці внутрікомбінатного ланцюжка знайти оригінальний підхід, що дало високу економічну ефективність. Загалом впровадження лише нових технологічних процесів призвело до істотного зниження витратних коефіцієнтів сировини, енергоносіїв і матеріалів, зниження собівартості продукції і підвищення її конкурентоспроможності. Витрати матеріальних і енергетичних ресурсів за останні два роки змінилися таким чином:

витрати руди на виробництво концентрату знижено на 114 кг/т;

витрати залізного концентрату на виробництво агломерату знижено на 33 кг/т;

витрати коксу на чавун у доменному цеху № 1 стали менші на 85 кг/т, а в доменному цеху № 2 — на 54 кг/т;

у мартенівському цеху витрати чавуну на виплавку тонни сталі зменшилися на 30 кг;

у конвертерному цеху витрати чавуну зменшено на 40 кг/т.

Цих показників досягнуто за рахунок введення в експлуатацію реконструйованої, а по суті, заново збудованої доменної печі № 6, кардинальної зміни технології коксохімічного виробництва із збільшенням міцності коксу (показник М25 збільшено з 84 до 87 %, а стираність М10 знижено з 9—10 до 7—8%), за рахунок модернізації малошлакової технології конвертерної плавки, підвищення температури заливаного до конвертера чавуну з 1280° С до 1340° С, переходу на технологію прискореної розливки сталі. Широко використовують комплексний підхід до розробки наскрізних технологій виробництва продукції за рахунок ув'язки в єдине ціле чинників сталеплавильного, прокатного і термічного переділів, включаючи доставку й саджання у нагрівальні колодязі зливків з рідкою серцевиною, спецобробки головної частини зливка напівспокійних марок сталі за допомогою охолоджувальних добавок і поліпшення структури готового прокату.

Усі ці технологічні розробки виконували фахівці комбінату «Криворіжсталь» спільно з дослідними інститутами Дніпропетровська, Кривого Рога, Києва, Москви. Тут використано науково-технічний потенціал провідних НДІ Національної академії наук України і галузевих інститутів.

Висновок: сьогодні лише два великі металургійні комбінати — «Криворіжсталь» і «Запоріжсталь» — систематично замовляють вітчизняним НДІ науково-дослідні роботи з удосконалення технології та обладнання. Решта підприємств віддає перевагу закупівлі готових технічних рішень у зарубіжних фірм. При цьому, як на мене, у програші залишається не тільки вітчизняна наука, а й самі металургійні виробництва.

Міф третій — енергетичні і матеріальні затрати металургійного виробництва можна радикально зменшити лише шляхом застосування неперервної розливки сталі

Про це я вже казав вище, та вважаю за потрібне докладніше зупинитися на цій спірній тезі.

Одним із основних чинників, які визначають низькі енергетичні та матеріальні затрати виробництва металопродукції на зарубіжних заводах вважають широке використання процесу неперервної розливки сталі. Нині переведення металургійних підприємств на використання у прокатному виробництві заготовок, одержаних методом неперервної розливки, не обмежують практично жодними чинниками якості (марки сталі) чи розмірами перерізу неперервнолитої заготовки (НЛЗ). Головним критерієм є економічна доцільність використання тієї чи тієї схеми неперервної розливки, практичну реалізацію якої забезпечує відповідний склад основ-

Сьогодні чорну металургію навіть не занесено до списку пріоритетних напрямів розвитку економіки України

та реальність

ного технологічного обладнання. Інакше кажучи, в даному разі має бути забезпечена досить швидка окупність великих капіталовкладень, витрачених на запровадження основних технологічних фондів. Передусім за рахунок економії сталі у процесі подальшої прокатки.

На комбінаті «Криворіжсталь» нині впритул займаються підготовкою до спорудження відділення неперервної розливки сталі. Однак уже тепер спільно з науковцями на підприємстві створено і впроваджено у виробництво гаму економічних мікролегованих низькокремнистих марок сталі, що прийшли на зміну неекономічним і трудомістким низьколегованим кременемарганцевим сталям 35ГС і 25Г2С. Цю серйозну, і навіть революційну у своєму роді, роботу високо оцінено на державному рівні. Указом Президента України від 03.12.2001 р. № 1166/2001 її розробникам присуджено Державну премію України в галузі науки і техніки за 2001 рік.

Багаторічні дослідження, виконувані з метою отримання нових економічних мікролегованих малокремнистих сталей світового рівня, розробка наукових і технологічних підвалин ресурсозберережного промислового виробництва, створення нового технологічного обладнання для отримання підвищених стабільних властивостей арматурного прокату відповідно до вимог сучасних міжнародних стандартів, дають сьогодні вражаючі результати на «Криворіжсталі». Особливе значення цієї роботи полягає в тому, що поставленої мети було досягнуто за рахунок реалізації наукових розробок з мінімальними фінансовими затратами і без істотних капітальних вкладень.

Судіть самі. Нині на металургійних заводах, які мають МНЛЗ, витратні коефіцієнти металу по вуглецевих марках сталі коливаються в межах 1,05—1,07 т/т. На меткомбінаті «Криворіжсталь» за останні два роки без використання неперервної розливки витратні коефіцієнти металу за рахунок зміни технології виплавки і розливки, а також зміни калібрування на обтискних станах фактично доведено до мінімально можливого —1,1 т/т.

Сьогодні на «Криворіжсталі» виконують багатопланові роботи, що визначають докорінний перегляд ідеології формування витратних коефіцієнтів у процесі виплавки, розливки і прокатки. Уже сьогодні у масовому порядку за промисловою технологією виплавлено майже 200 тис. т заготовок з витратними коефіцієнтами 1,05—1,07 т/т. Передбачено до кінця 2002 року виплавити за цією технологією майже один мільйон тонн сталі, а 2003-го — 3 млн. тонн. Річний економічний ефект від реалізації зазначеної технології може сягнути 100 млн. грн. Тобто за два роки «Криворіжсталь» на цьому, можливо, заощадить кошти, яких вистачить для спорудження однієї машини неперервного лиття заготовок. Варто відзначити високу кваліфікацію криворіжсталівських металургів — їхнє вміння на наявному обладнанні виробляти високоякісний металопрокат.

Іще один досить важливий аспект. Енергетичні та ресурсні витрати української металургії вищі за світові, і резерви їх зменшення є. Ключовим моментом в оцінці використання енергоресурсів є дві величини — витрати на тонну готового прокату електроенергії і палива в умовних одиницях (т у. п.). На меткомбінаті «Криворіжсталь» за два останні роки витрати палива знижено з 1,260—1,318 т у. п./т (1992—1998 рр.) до 0,995 т у. п./тонну готового прокату, а витрати електроенергії на металургійному переділі зменшено з 630—790 кВт-год/т до 453 кВт-год/тонну готового прокату.

І тут подальшим кроком зниження витрат матеріалів і енергоресурсів є застосування процесу неперервної розливки. Однак залучення наукового потенціалу української металургійної науки дає змогу ефективніше використовувати наявне обладнання, що за технічним рівнем поступається кращим світовим зразкам техніки. Та цей потенціал не є невичерпним.

Висновок такий. Для того, щоб запровадити неперервну розливку сталі шляхом встановлення придбаного за кордоном обладнання, технічний рівень наскрізної технології виробництва на підприємстві має відповідати вимогам отримання неперервнолитого металу. Без використання вітчизняного наукового потенціалу і в такому разі обійтися буде важко. Приклад «Криворіжсталі» засвідчує, що використання вітчизняного наукового потенціалу дає змогу досягти значно кращих результатів і за освоєння зарубіжного обладнання. Зрештою, шляхи і темпи застосування неперервної розливки сталі залежать від економічної доцільності і можливостей кожного підприємства.

Міф четвертий — продукція українських металургійних підприємств неконкурентоспроможна на світових ринках

Його спростував своєю роботою в останні роки комбінат «Криворіжсталь», який випускає здатний конкурувати на світовому ринку метал, який реалізують аж ніяк не за демпінговими цінами.

Підвалини цього було закладено 1992 року, коли на КДГМК «Криворіжсталь» було проведено істотну модернізацію кінцевих переділів з випуску готової продукції прокатного виробництва, в тому числі дротового стану 250-1, дрібносортного стану 250-3 з установленням новітнього обладнання пакування готового прокату і нових летючих ножиць перед холодильником, дрібносортового стану 250-6, де було додатково збудовано лінію виробництва катанки діаметром 5,5—14 мм. Цю модернізацію було здійснено за рахунок іноземних кредитів, одержаних під гарантію держави. Вона дала змогу отримати катанку і сортовий прокат підвищеної точності і якості.

Ключовим рішенням стало впровадження спеціальної технології, що забезпечувала строго регламентовані властивості арматурного прокату за стандартами України, США, Німеччини, Англії та інших країн, регламентування для кожного із споживачів мікроструктури металу і його механічних характеристик. Далі було освоєно випуск нових великих арматурних профілів №№ 25, 28, 30, 32 мм, цілковито змінено технологію виробництва катанки для її наступної переробки на заводах металевих виробів України і світу.

Окрім регламентованих стандартами параметрів арматури, розробники мали забезпечити гарну зварюваність, витривалість, низьку концентрацію напруг і високу опірність металу механічному старінню. Ці параметри раніше не було регламентовано ГОСТами, але вони входять до міжнародних стандартів. При цьому на «Криворіжсталі» досягнуто підвищеної міцності і зниження собівартості прокату.

Було розроблено також нові види сталі для виробництва арматурного прокату, що мають дві модифікації — для розливки у виливниці і на машинах неперервного лиття.

Нові технології забезпечили отримання належної якості металопрокату з виплавкою сталі в конвертерах і мартенівських печах, прокаткою зливків і заготовок на наявному прокатному обладнанні за селективного і диференційованого складу, мінімальних витратних коефіцієнтів металу. Нині вже не секрет, що для оборонних об'єктів (ракетних шахт, стратегічних мостів і тунелів, елінгів тощо) використовували арматурний прокат із сталі 25Г2С, виплавленої у звичайних мартенівських печах і конвертерах.

Чималу частину такої арматури, відповідно до стандартів і вимог США, за міжнародними сертифікатами якості найвищого рівня, було поставлено на експорт, решту — відвантажено на внутрішній ринок і використано за документацією Держбуду України у вітчизняній будіндустрії.

Про перспективи думаємо сьогодні

За економічних умов сьогодення основою стабільності виробництва на «Криворіжсталі» є експорт металопродукції. Прокат комбінату має сталий попит на світовому ринку. Аналіз перспектив світового ринку металопродукції засвідчує, що його ємність за зазначеними видами металопрокату має тенденцію до зростання і на період до 2010 року може збільшитися на 20—25% порівняно з 1998 роком. За відповідної технічної й маркетингової політики «Криворіжсталь» збереже позиції одного з найбільших експортерів металопрокату України в умовах загострення конкурентної боротьби.

Ключове питання стабільності роботи комбінату, втім, як і всіх металургійних комбінатів України, — наявність інвестицій на потрібне технічне переозброєння виробництва. Можна сказати, що саме завдяки економічному експерименту, який проходив у гірничо-металургійному комплексі протягом 1999-2001 рр., у комбінату з'явилася фінансова можливість відновлення зношених основних фондів. Так, на гірничо-збагачувальному комплексі «Криворіжсталі» протягом 2000—2001 рр. виконано низку робіт для повного відновлення фізичного стану обладнання, на що витрачено 415 млн. грн., тобто майже у 14 разів більше, ніж, приміром, 1986-го. Тут слід також зважити на те, що потужності гірничозбагачувального і коксохімічного комплексів було скорочено і їх довелося відновлювати. Тому відновлення кожної агломашини, доменної печі, конвертера чи прокатного стану рівноцінне за фінансовими затратами початковій їх вартості, бо замінювано 100% обладнання.

Особливо великі капіталовкладення було зроблено протягом 2000—2001 рр. у металургійному переділі «Криворіжсталі» — майже 900 млн. грн., а загалом по комбінату за останні два роки на технічне переозброєння було інвестовано майже 1,5 млрд. грн. власних коштів, або 277 млн. дол. США. Тобто на вказані цілі підприємство витрачало майже 140 млн. дол. США на рік, що цілком зіставне з європейськими нормами, котрі передбачають повну заміну виробничих потужностей протягом 13—15 років (тобто щороку десь 7% від номінальної виробничої вартості основних засобів).

Нині на металургійному комбінаті «Криворіжсталь» планують реалізувати низку науково-технічних рішень з реконструкції і модернізації гірничо-металургійного виробництва, що поліпшить нинішнє й майбутнє фінансове становище комбінату.

Однак, якщо говорити про галузь загалом, то її проблеми все ще очікують свого вирішення на державному рівні.

Вадим БОЛЬШАКОВ,
член-кореспондент НАН України.

У НОМЕР

ПОЛЕТІЛИ ПОПЕРЕД ПАРОВОЗА

чиновники з Мін`юсту, не дочекавшись прийняття Закону Верховною Радою, і тим самим можуть добряче наламати дров

(Початок на 4-й стор.).

ЗВЕРНЕННЯ

учасників наради — керівників бюро технічної інвентаризації України.

Шановний Леоніде Даниловичу!

Шановний Володимире Михайловичу!

Шановний Анатолію Кириловичу!

10 вересня нинішнього року в місті Гаспра Автономної Республіки Крим відбулася нарада керівників бюро технічної інвентаризації України з участю фахівців Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства, Міністерства юстиції України, Держкомзему України, асоціації «Укртехінвентаризація», на якій обговорювалися проблеми запровадження Тимчасового положення про порядок реєстрації прав власності на нерухоме майно, що затверджене наказом Міністерства юстиції України від 07.02.2002 за № 7/5.

Зазначено, що в Україні на сьогодні створено і діє реєстр об'єктів нерухомості та прав на них, держателем якого є місцеві ради. Це дає можливість повністю забезпечувати захист прав на об'єкти нерухомості, що належать фізичним та юридичним особам, сприяти розвитку інвестицій в Україні.

Тимчасове положення та наказ про його затвердження суперечать Конституції України та законам України, а саме:

— розділові IX Конституції України та статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», де передбачено надання повноважень щодо обліку та реєстрації об'єктів нерухомого майна виконавчим органам місцевих рад. Відповідно до чинних нормативних актів повноваження з реєстрації права власності на об'єкти нерухомого майна, незалежно від форми власності, покладено на комунальні підприємства — бюро технічної інвентаризації.

Згідно з пунктом 1 статті 27 Закону України «Про підприємства в Україні» держава гарантує додержання прав і законних інтересів підприємства. Втручання у діяльність підприємства з боку державних, громадських та інших органів не допускається, крім випадків, передбачених законодавством України.

За визнанням керівників бюро технічної інвентаризації, Тимчасове положення втручається в регулювання правового режиму власності, ***що суперечить статті 92 Конституції України,*** де передбачено визначення правового режиму власності виключно законами України.

Пункти 3 і 4 наказу про затвердження Тимчасового положення та пункти 1.10 і 1.11 Тимчасового положення суперечать:

— вимогам статей 23 та 30 Закону України «Про інформацію»;

— рішенню Конституційного Суду України від 30.10.1997 за № 5-ЗП;

— статті 8 Закону України «Про нотаріат»;

— частині 4 розділу I Інструкції про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, затвердженої наказом Мін'юсту України від 18.06.94 за № 18/5 та зареєстрованої у Мін'юсті України 07.07.94 за № 152/361, в яких вказано, що зазначена у вищенаведених пунктах наказу і Тимчасовому положенні інформація є конфіденційною і може бути поширена тільки за попередньою згодою власників нерухомого майна.

Крім того, впровадження Тимчасового положення призведе до збільшення тарифів у 6—7 разів, що викличе невдоволення населення та появу великої кількості скарг та нарікань.

З огляду на зазначене та з метою забезпечення захисту прав власності на нерухомість керівники бюро технічної інвентаризації України вважають за доцільне найближчим часом привести вищевказаний наказ і Тимчасове положення у відповідність до чинного законодавства України.

Механізм дії електронного реєстру відпрацювати в Черкаському та Чернівецькому бюро технічної інвентаризації, поетапне введення його в дію загалом по Україні відкласти до прийняття Верховною Радою Закону України «Про державну реєстрацію об'єктів нерухомості та прав на них», який був прийнятий у першому читанні.

За дорученням керівників бюро технічної інвентаризації України:
Леонід ЧЕРНЕНКО,
голова Української асоціації бюро технічної інвентаризації «Укртехінвентаризація».

Такий різний туризм

Люди не схожі одне на одного, і це позначається на всьому — звичках, харчуванні, реакціях, роботі та відпочинку. Ох, це солодке слово «відпустка»! І в тому, як використовують цей магічний шматочок року громадяни України, очевидна різниця і в смаках, і насамперед — у гаманцях.

Одних ваблять канали Венеції та пляжі Іспанії. Інших — вірний рюкзак за плечима і брезентова запона намету. Хтось піднімається на дельтаплані у кримське небо, а хтось сідає відпочити на лавочці давнього Відня або допомагає нашим паризьким меншим братам. А якщо часу обмаль, а міські дахи ледь не спричиняють клаустрофобію, залишається один вихід: вбити кілочки надійної домівки мандрівника на найближчій галявині. Всі ці люди — туристи. На перший погляд вони різні, але все-таки в чомусь невловимо схожі. Можливо, в тому, що кожен із них рано чи пізно відчує на своїх долонях земну кулю.

Юрій ПЕРЕБАЄВ.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА, Віталія СУДДІ та Укрінформу.

Лапоть, купи карту!

ТЕЗА

На початку вересня у Москві відбувся 15-й Міжнародний книжковий ярмарок. Два величезні павільйони були вщерть наповнені книгами (100 тисяч найменувань з 82 країн). Десятки тисяч людей чекали на цю подію, біля кас стояли стометрові черги, й це при тому, що квиток на ярмарок коштував недешево. Кількість заходів на ярмарку приголомшує — майже 400. А церемонія вручення нагород «Книга року» відбулася в Большому театрі. Недарма на неабиякі успіхи Росії (де в 2002-му побачать світ книги 72 тисяч найменувань) звернули увагу у світі і 2003 рік на Франкфуртському ярмарку проголошено Роком Росії.

Ярмарок відвідало багато VIP-персон — російських політиків, науковців, керівників держави. Прийшов навіть Б. Єльцин. Міністр закордонних справ Росії І. Іванов презентував свою нову книгу. В. Путіна не було, але презентувалося кілька книг про нього.

Автографи роздавали Мариніна, Толстая, Донцова, Радзинський. До Москви спеціально приїхали і так всесвітньо відомі автори, як пані Хмелевська і найпопулярніший у світі письменник Коельо, чиї твори видані у 117 країнах.

На Московському ярмарку серйозну видавничу програму презентували Польща і Китай. Участь країни у ярмарках такого класу — це найкраща можливість привернути увагу світової інтелектуальної спільноти до національного культурного життя.

А як же репрезентувала себе Україна? Наш стенд можна охарактеризувати словами «жах і сором!» Той невибагливий невеличкий стенд, набагато менший навіть за стенди деяких окремих видавництв, мимоволі примушував замислитися: а чи справді Україна — велика європейська держава, чи є тут хоч якенебудь культурне життя? Складалось враження, що ми перенеслися в архаїчні часи культурних звітів братніх (але вічно «молодших») республік у столиці Союзу.

В усякому разі, стенд України в 2002 році нічим не відрізнявся від стенду минулого року: ті самі рушники (національний колорит!), ті самі книжки. Знову у центрі експозиції красувався альбом «Леонід Кучма», який вийшов у світ ще в 1998 році, а поряд з ним — порожні полиці. Невже організатори стенду не розуміють, що зробили ведмежу послугу і Президенту, й самій Україні?

А найгірше (і найдивніше), що знову ніхто не побачив на стенді нових видань — переможців українських конкурсів кращих книжок, здатних, привернути увагу вибагливого російського, та й не тільки російського, читача. А є ж у нас такі книжки!

Але їхнє місце зайняли видання з посередньою поліграфією та... величезна карта світу (якою упорядники стенду, мабуть, хотіли показати, що Україна розташована в центрі Європи). Втім, завдяки цій колосальній карті було вирішено проблему порожніх полиць. Ех, як казав в одному фільмі незабутній Савелій Крамаров: «Лапоть, купи карту!».

Український стенд ніби продемонстрував, що Україна застигла в часі. Хоча ні, порівняно з минулим роком таки з'явився новий елемент, який дуже влучно підкреслює сюрреалістичність ситуації, а саме — гучне гасло над стендом: «Українська книга нової епохи». Що мали тут на увазі організатори стенду на чолі з Держкомітетом з питань інформаційної політики, одному Богу відомо...

Сергій УДОВИК.

А на Форум їздили?

АНТИТЕЗА

Звісно, прикро, що на ярмарку в Москві наша книга мала не найкращий вигляд. Але ось щойно відбувся IX форум видавців у Львові, й там душу можна було заспокоїти!

Мимоволі вдаєшся до ярмаркових паралелей та порівнянь: хто був, що було й скільки? Отже, на львівському форумі представлено цього року майже 300 видавництв. Черги до кас теж вражали уяву. Якщо згадувати високих гостей — нашого Президента теж не було, навіть колишнього. Зате приїхало багато розумних і цікавих людей: Мирослав Попович, Віктор Морозов, Сергій Набока, Тарас Возняк, Лесь Танюк. З автографами — ажіотаж. Акцій та презентацій не бракувало, всі відвідати фізично неможливо. Звісно, кількість назв і тиражі — тут нам з Москвою не змагатися, податкові умови не ті. Зате форум показує одну цікаву річ: виданих у нас за рік книжок (не всіх, а лиш тих, які дуже хочеться придбати) стільки, що всі за раз не купиш. Львів'яни призбирують на це кошти цілий рік — і то відстають. Тобто грошей у нас менше, ніж хороших книг. Якщо вже казати про ціни, то на форумі можна було придбати хороші книжки і за гривню (як-от поетична серія львівського видавництва «Сполом» — і там чудова збірка Романа Скиби). Середні ціни для хороших видань (приміром, для всього написаного й виданого Юрієм Винничуком у львівській «Піраміді») — 8—10 гривень. Була й розкіш — за сто гривень («Гра в гру» В. Кауфмана). І суперрозкіш за 620 гривень — двотомник (у спеціальному шкіряному чемоданчику!) «Україна XX століття», київське видавництво «Альтернативи».

Фото Сергія ДЕМСЬКОГО.

Повторимо: порівняно з московським ярмарком наш форум у цифрах і масштабах, звісно, менший. Хоча б тому, що він (поки що) не міжнародний. Врахуйте ще, що форум — не державна, а громадська організація, тут працюють (неймовірно, але факт) лише шість чоловік, очолюваних президентом Олександрою Коваль. Отже — не числом, а умінням!

А головне враження від цьогорічного форуму таке: зростає рівень і якість української книги саме як інтелектуального продукту. Причому — це важливо — продукту такого, що годиться для споживача і професором філософії, і просто розумним читачем. Тут звертали на себе увагу стенд столичного видавництва «Факт» із проектом унікальної книжкової серії «Текст + контекст», стенд львівського журналу «Ї», де презентувалися нові числа, й серед них надзвичайний випуск «Топос поразки», читається за одну ніч одним духом, хоч це й зовсім не попсова література. Та навіть презентація другого тому «Гаррі Поттера», виданого Іваном Малковичем, видавалася як річ передусім інтелектуальна, а не маскультова.

А незаперечним лідером у цьому ряду була «Приватна колекція» — 500-сторінкова авторська антологія сучасної української прози (видано львівською «Пірамідою», укладено Василем Габором). Такої в нас ще не було. Книга коштує 40 гривень, але таки того варта. Правда, тираж — 300 примірників. Як триста спартанців — мало, зате в тільняшках. Але доведеться додруковувати.

...Ми почали з порівнянь, та головне на львівському форумі те, що він стає очевидносамодостатнім і дедалі менше потребує порівнянь. Варто це бачити, щоб переконатися.

На знімку: на форумі презентує себе газета «Поступ» (що означає «прогрес», і це символічно).

Ольга ГОВЕНКО, Віталій ЖЕЖЕРА.

Президент таки був. Але пішов додому

У Львові відбулася презентація першого із 50 томів видання праць М. Грушевського (державне спеціалізоване видавництво «Світ»).

Більшість презентацій на форумі видавців відбувалася в Палаці мистецтв. А Михайло Грушевський втік від суєти — додому, в садибу поряд з обійстям родини Франків. Тепер по сусідству — два меморіальні музеї. Отже, небуденну подію — початок реалізації великого проекту, який підтримав і фінансував уряд України, відзначали в «родинному» колі. А родина — чимала. Над проектом працюють спільно кияни і львів'яни: Інститут археографії та джерелознавства НАНУ під керівництвом П. Сохань і видавництво «Світ», яке очолює І. Мельник. На презентації відомі львівські вчені, письменники говорили про те, що видання творів Грушевського виходить за рамки явища культури. Воно покликане спростувати два міфи. Перший: Грушевський був невдалим політиком. Другий: ми не маємо написаної історії України.

Заступник голови Львівської облдержадміністрації Володимир Мельник привітав колег як науковець і як представник влади:

— Ви робите велику державну справу. Нам потрібен Грушевський, як ніколи. Він доводить самодостатність української. Можливо, ми з Грушевським вступаємо в нову сторінку історії...

Щороку виходитимуть друком два-чотири томи. Та вже нині учені й видавці потерпають, що 50 томів буде замало. Адже лише епістолярна спадщина — майже 30 тисяч листів. А Роман Лубківський ще запропонував видати додатковий том — «Грушевський у спогадах».

До слова, не було цього видання серед нагороджених на форумі видавців. Мовляв, робота триває, поживемо — побачимо. А втім, Михайлові Сергійовичу не звикати...

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

«ЧАС ЧИТАТИ»

Вибирати мали з чого

Велику чергу під зонтами я побачив ще далеко від Палацу мистецтв Львова. Причиною цього дійства були дощ і... форум видавців, який уже вдев'яте проводить у місті Лева виставку сучасного українського книговидання. Щорік кількість бажаючих узяти в ньому участь зростає. І цієї осені на Львівщині зібралися представники близько 600 видавництв, поліграфічних підприємств, бібліотек та книготорговельних організацій. На конкурс подано понад 500 книжок, а серед почесних гостей форуму — голова Держкомінформу Іван Чиж, голова Комітету Верховної Ради з питань духовності та культури Лесь Танюк, голова Комітету Верховної Ради з питань свободи слова та інформації Микола Томенко, народні депутати України, письменники і науковці.

Цього разу форум поставив за мету не лише визначити кращі українські книги та видавництва, а й допомогти його учасникам отримати інформацію про різні аспекти видавничої діяльності. Було організовано проведення семінарів із загальноправових проблем, авторського права, податкового законодавства. Особливо цікавило питання, що станеться після 1 січня наступного року, коли буде скасовано пільгу на податок на прибуток від реалізації видавничої продукції, які перспективи матимуть українські видавці й чому держава не розуміє значення книги для духовного розвитку країни.

Багато на форумі говорилося про нові закони, що їх подано на розгляд до уряду нашої держави. На семінарі, організованому видавництвом юридичної літератури «Юрінком Інтер», їх було детально обговорено. Зокрема, проект закону «Про державну підтримку книговидавничої справи в Україні» передбачає п'ятирічні податкові пільги для виробників та видавців. Розробники проекту скористалися досвідом не лише ближнього сусіда — Росії, а й деяких інших країн, де книговидання — складова частина культурного розвитку, має підтримку з боку держави і сьогодні вже є, як то кажуть, самодостатнім. Законопроект не тільки проголошує звільнення книговиробників та видавництва від податку на додану вартість (папір, картон, целюлоза, інші поліграфічні матеріали тощо) та податку на прибуток, а ще й зобов'язує кошти, отримані завдяки цим пільгам, спрямовувати на переоснащення видавничо-поліграфічної бази, розроблення і запровадження новітніх технологій, розширення виробництва книжкової продукції. А щоб ці зобов'язання виконувалися, встановлено економічні механізми впливу. Все дуже просто: не бажаєш розвиватися — пільг не матимеш.

На форумі видавці навіть провели спеціальну акцію на підтримку цього законопроекту. Тепер — слово за Верховною Радою України. Сподіватимемося, що цього разу, як сказав голова Держкомінформу Іван Чиж, видавничу «справу не забалакають» і книговидання матиме гідну підтримку з боку держави, а ми — змогу читати книжки, які по кишені кожному.

Розповіли видавці на форумі і про застарілість нашого законодавства, яке певною мірою сьогодні вже стримує подальший розвиток книговидання. Наприклад, Закон України «Про податок на додану вартість» звільняє від сплати податку продаж книжок, учнівських зошитів, підручників та навчальних посібників вітчизняного виробництва. А як бути з книжками, підручниками та посібниками, що мають технічні додатки? Йдеться про видання, які поряд із традиційним поліграфічним оформленням мають ще й сучасний технічний додаток —»CD» (лазерний диск для роботи на комп'ютерній техніці). Зазвичай «CD» є додатком до підручників (що сприяє поліпшенню вивчення надрукованого матеріалу) або довідкової літератури. Такий додаток істотно доповнює книгу, робить зручнішим користування нею, дозволяючи, хоч як це дивно, іноді її здешевити, оскільки для донесення інформації на технічному носії не витрачаються ані папір, ані інші матеріали, які використовують у поліграфічному процесі. До речі, спритні ділки це вже зрозуміли й на порушення законів роблять електронні версії виданих відомими видавництвами книг, які і розповсюджують під їхньою маркою. Нещодавно одну з таких груп затримано в одному з регіонів нашої країни.

Загалом форум відповідав обраному гаслу «Час читати». Серед відзначених переможців та номінантів конкурсу книжок цього року було, як ніколи, багато нових видавництв. Ці вселяє надію на те, що українська книга житиме й надалі.

Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Фото автора.

ОГОЛОШЕННЯ

Ликвидационная комиссия
ВАТ «Знаменская мебельная фабрика»
(Кировоградская обл., Знаменский р-н, с. Богдановака) реализует целостный имущественный комплекс:

1. Лесопильный цех по переработке круглого леса на пиломатериалы, мощность до 1 тыс. куб. м в месяц при работе в одну смену.
2. Цех по переработке пиломатериалов на ЧМЗ, мощность — 9 куб. м в смену.
3. Цех по выпуску мебели (из натурального дерева, корпусная и т. д.)

А также имеет подъездные ж/д пути, вместимостью на территории фабрики до 30 вагонов.

Стоимость комплекса — 460 тыс. грн. с НДС.

Контактные тел.: 8-(050) 595-99-97, 8-(044) 512-56-77, www.a-k.kiev.ua

---

Господарчий суд Дніпропетровської області порушив справу № Б 15/46-2002 про банкрутство відкритого акціонерного товариства «Кривий Ріг-Авто» п/і 50086, Дніпропетровська область, м. Кривий Ріг, вул. Леоніда Бородича, 27, р/р 26006151763001 в КФ КБ «Приватбанк», МФО 305750.

Додатковий рахунок 26007301141011 в Центральному Міському АКПІБ, МФО 306834, ідентифікаційний код 05461645.

Розпорядником майна призначений Шевцов Юрій Олександрович (ліцензія № 047938 АА, контактний телефон 796-90-46, м. Дніпропетровськ, вул. Генерала Пушкіна, 123, п/і 49107).

Претензії кредиторів та можливих санаторів приймаються впродовж місяця з дня публікації.

Господарський суд Полтавської області (м. Полтава, вул. Зигіна, 1) постановою від 10.09.02 р. по справі № 10/316 визнав банкрутом Приватне підприємство «Навчально-методичний центр» (36000, м. Полтава, вул. Пушкіна, 45, код ЄДРПОУ 30486201) та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Косолапова Володимира Юрійовича.

ЗАТ „Видавнича група „Сьогодні"

повідомляє, що чергові загальні збори акціонерів відбудуться 15 листопада 2002 року о 10.00 за адресою: м. Донецьк, вул. Артема, 38. Реєстрація акціонерів з 9.00 до 9.30.

Порядок денний:

1. Звіт Генерального директора, шеф-редактора про результати діяльності Товариства в 2001 році.
2. Затвердження звіту та висновків Ревізійної комісії за 2001 рік.
3. Затвердження результатів діяльності та балансу Товариства за 2001 рік.
4. Збільшення статутного фонду Товариства.
5. Внесення змін до Статуту Товариства
6. Внесення змін до внутрішніх документів Товариства.

Повідомлення про збільшення статутного фонду ЗАТ „Видавнича група „Сьогодні":

1. **Мотив**: залучення додаткових фінансових ресурсів для збільшення обігових коштів Товариства.
2. **Спосіб:** шляхом додаткового випуску простих іменних акцій.
3. Мінімальний розмір збільшення статутного фонду: 7 987 500,00 (сім мільйонів дев'ятсот вісімдесят сім тисяч п'ятсот) гривень.
4. **Проект змін до Статуту, пов'язаних із збільшенням статутного фонду :** Пункт 4.1 Статуту викласти в наступній редакції: „Статутний фонд Товариства становить 8 006 250,00 (вісім мільйонів шість тисяч двісті п'ятдесят) гривень, поділений на 42 700 (сорок дві тисячі сімсот) штук простих іменних акцій номінальною вартістю 187,50 (сто вісімдесят сім гривень п'ятдесят копійок) гривень кожна".
5. **Дані про додатковий випуск**: додатково випускається 42 600 (сорок дві тисячі шістсот) штук простих іменних акцій на загальну номінальну вартість 7 987 500,00 (сім мільйонів дев'ятсот вісімдесят сім тисяч п'ятсот) гривень. Номінальна вартість акцій не змінюється.
6. **Права акціонерів при додатковому випуску акцій:** переважне право придбання акцій, що випускаються додатково, мають акціонери Товариства, у кількості, пропорційній їх частці у статутному фонді Товариства на момент прийняття рішення про збільшення статутного фонду.
7. Акції, що випускаються додатково, розміщуються виключно серед акціонерів Товариства.

Строк подання заяв акціонерами - з 01 по 14 листопада 2002 року включно.

8. Збитків у зв'язку із змінами розміру статутного фонду не передбачається.

Для участі у загальних зборах акціонерів необхідно при собі мати:

- паспорт або документ, що посвідчує особу акціонера чи його представника;
- доручення на право участі у зборах (для представників акціонерів), оформлене згідно з вимогами чинного законодавства України.

ЗАО Страховая компания «АРМА»
уведомляет о проведении
общего собрания акционеров,
которое состоится 11 ноября 2002 в 11.00
по адресу: 01033, г. Киев, ул. Жилянская, 41-А.
Начало регистрации акционеров — в 9.30.

Повестка дня общего собрания акционеров ЗАО СК «АРМА»:

1. Утверждение количественного состава и выборы персонального состава Наблюдательного совета ЗАО СК «АРМА».
2. Утверждение нового независимого регистратора и расторжение действующего договора о ведении реестра.
3. Состав учредителей.
4. Внесение изменений в Устав ЗАО СК «АРМА».
5. Прекращение полномочий и избрание членов Ревизионной комиссии.
6. О подтверждении действия ранее подписанных от имени ЗАО СК «АРМА» документов.

Участникам собрания необходимо иметь при себе документ, удостоверяющий личность. Представителям акционеров — надлежащим образом оформленную доверенность.

Контактный телефон: (044) 246-67-07.

Правление ЗАО СК «АРМА».

КВ ЗАТ «Газпром — СД», зареєстроване Державною податковою інспекцією у Шевченківському районі м. Києва (свідоцтво № 21628464), повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом 1-го місяця з дня опублікування об'яви.

Телефон: 242-14-88.

---

15 листопада 2002 року о 10-й годині у приміщенні заводоуправління **ВАТ «Григорівський цукровий завод»** відбудуться позачергові загальні збори акціонерів цього товариства.

Порядок денний:

1. Звіт правління.
2. Перевибори органів управління.
3. Затвердження заходів по фінансовому оздоровленню товариства.
4. Різне.

Господарський суд Хмельницької області (29000, м. Хмельницький, пл. Незалежності, 1) порушив справу № 13/127-Б про банкрутство ВАТ «Силікат» (30000, вул. Привокзальна, 1а, м. Славута, Хмельницької області, р/р 26003301260177 у Славутському відділенні Промінвестбанку, МФО 315472, ЄДРПОУ 00291670).

Розпорядником майна призначено Дейнеку Миколу Івановича (29000, м. Хмельницький, вул. Хотовицького, 8, кв. 120. Ліцензія 0047739 від 02.10.2001 р.).

Письмові заяви кредиторів та можливих санаторів направляти в місячний термін з дня публікації до господарського суду та розпорядника майна.

СП Змиевский тарный комбинат,
зарегистрированный Змиевской районной госадминистрацией в г. Змиеве 31 декабря 1997 года № 360 объявляет о своей ликвидации.

Претензии кредиторов принимаются на протяжении одного месяца с момента публикации объявления по тел.3-14-55, 3-14-54.

СГВК «Сарники» повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії приймаються протягом місяця з дня опублікування.

Ліквідаційна комісія працює за адресою: Івано-Франківська область, Рогатинський район, с. Сарники.

Господарський суд Івано-Франківської області (76000, м. Івано-Франківськ, вул. Грюнвальдська, 11) порушив справу № Б-7/251 про банкрутство ВАТ «Керамік» (м. Калуш, Івано-Франківська обл., вул. Долинська, 60, р/р 260082724 в АППБ «Аваль» відділенні м. Калуш, МФО 336462, код ЄДРПОУ 13666232).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Слободяна Любомира Ярославовича, ліцензія серії АА № 047736 (м. Івано-Франківськ, вул. Вовчинецька, 189/57, тел. (03422) 7-26-96).

Господарський суд Вінницької області (21036, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 7) порушив справу № 167/10-508 про банкрутство колективного підприємства «Бершадська меблева фабрика», код ЄДРПОУ — 05486527.

Юридична адреса: 24400, Вінницька область, м. Бершадь, вул. Червоноармійська, 19.

Банківські реквізити: р/р 260056878 в Бершадському відділенні ВОД АППБ «Аваль, МФО — 302247.

Розпорядник майна: Тушевський Ю. В., ліцензія № 250425 від 29.03.2002 р., тел. 35-62-09.

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Общество с ограниченной ответственностью «Керченская организация торговли», код 30317485 зарегистрировано по адресу: АРК, г. Керчь, ул. Кирова,105 сообщает, что решением общего собрания участников ООО «Керчоргторг» ликвидируется.

Ликвидационная комиссия принимает претензии по адресу: 98300, г. Керчь, ул. Кирова,105 в течение двух месяцев со дня опубликования настоящего объявления, тел. для справок (06561) 5-16-32.

Господарський суд Чернігівської області (14000, м. Чернігів, пр-т Миру, 20) Постановою від 13.09.02 р. по справі № 5/75Б/87Б/17Б/96Б, визнав банкрутом ВАТ «Прилуцький агропромисловий комбінат» (17500, м. Прилуки, вул. Дружби народів, 46, ЗКПО 05513767, рах. 260083980636 в АППБ «Аваль» Прилуцька ф-я, МФО 353241) та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором ВАТ «Прилуцький агропромисловий комбінат» призначено Невшупу Ларису Володимирівну, ліцензія № 250309 серія АА від 13.02.02, поштова адреса: 01030, м. Київ-30, а/с 145.

Господарський суд Сумської області (40477, м. Суми, вул. Рибалка, 2) постановою від 17.09.2002 р. у справі № 1466-15/75 визнав ВАТ «Ромним'ясо» (42006, Сумська область, м. Ромни, вул. Прокопенко, 87, п. р. 26009277277001 в Сумській філії ЗАТ КБ «Приватбанк», МФО 337546, код за ЄДРПОУ 00444062) банкрутом і відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором банкрута призначено Мальованого Олександра Павловича, ліцензія серії АА № 250426 від 22.03.2002 р. (адреса: 40030, м. Суми, вул. Кірова, 25, 4-й поверх).

За кордоном є спадок. Можливо, для Вас...

Укрінюрколегія (01034, м. Київ, вул. Золоті Ворота, 2-А)
В справах про спадщину розшукує родичів:

Померлих в Канаді

1. **Олександра Чорнухи**, який народився в Одесі 1892 чи 1900 року, батьками котрого були — Тереза та Никифор Чорнуха.
2. **Томаса Галовського**, який народився в Україні приблизно 1920 року.
3. **Петра Івановича Дорошенка**, 1907 року народження, а саме його дружину Тамару Борисівну Дорошенко, уроджену Мілкедіну та їх сина Владислава, який народився 1940 року в Майкопі або інших родичів.
4. **Йосипа Крушельницького**, який народився 1925 року в Західній Україні чи Польщі, батьками котрого були —Маргарита та Каспер Крушельницький.
5. **Павла Гецалюка**, який народився 1903 року в м. Хмельницький чи області.
6. **Франка Мурзи**, який народився 1898 року в м. Скалат.
7. **Клавдії Кіндратівни Землякової**, уродженої Іванової, яка народилась 1898 року в Вільнюсі, мамою котрої була — Катерина Бакалейнікова, а саме дітей або онуків брата спадкодавиці — Миколи Кіндратовича Іванова.
8. **Майка (Михайла) Кабатова**, який народився 1900 року, мамою котрого була — Марія (Софія) Кабатова.
9. **Михайла Копан (Копань)**, який народився 1926-27 року в н/п Зелена.
10. **Ганни Волинець**, яка народилась 1895 року на території бувшої Австро-Угорщини, батьком котрої був — Вільям (Василь) Картаруцький.
11. **Вільяма Петера Кучмій**, батьки котрого — Марія та Стефан Кучмій походять з України.

Померлих в Англії

1. **Джорджа (Георгія, Григорія) Белай (Білай)**, який народився 1918 року в Україні.
2. **Миколи Гавриленка**, який народився 1924 року в Києві чи області.
3. **Катерини Вілк**, уродженої Котович, яка народилась 1914 року в Західній Україні чи Польщі, батьком котрої був — Дмитро Котович.

Померлих в США

1. **Сарш Шраге, уродженої Адлер**, яка народилась 1900 року в м. Кишинів, батьками котрої були — Лея та Мозес (Моріс) Адлер.
2. **Хани Давідсон**, яка народилась 1902 року в Німеччині, батьком котрої був — Луїс Вольфрам, який народився 1869 року в містечку Джастров Польща.
3. **Сеймура Рідера (Райдера, Рейдера)**, батько котрого Іссер Рідер (Райдер) народився 1899 року в містечку Горожанка, а мама — Гуссі Крігсман народилась 1894 року в Західній Україні чи Польщі.
4. **Германа Борсука**, батько котрого — Ізидор (Ісак) Борсук народився 1876 року в Україні.
5. **Девіда Голдберга**, який народився 1919 року в США, батьком котрого був — Моріс Голдберг, який народився 1890 року на Волині.
6. **Бели (Бессі) Шустер**, яка народилась 1912 року в США, а саме будь-яких родичів матері спадкодавиці — Шлуми (Саді) Крупник, яка народилась 1879 року в н/п Олика, батьком котрої був — Абрахам Крупник.

Померлих в Німеччині

1. **Олени Пігарьової**, яка народилась 1924 року в Харкові, батьком котрої був — Герасим Пігарьов, який народився в Харкові 1889 року, а мамою — Антоніна Бабкова, яка народилась 1904 року в Полтаві.
2. **Альбіни Батуріної**, яка народилась 1919 року в Ялті.
3. **Вероніки Ністеренко**, уродженої Мартиненко, яка народилась в м. Дніпропетровськ 1921 року.
4. **Софії Ляйг**, уродженої Гродзінської, яка народилась в м. Чернівці 1911 року, батьком котрої був — Василь Гродзінський, який народився 1885 року в н/п Бедриківці, а мамою — Люсія Козак, яка народилась 1889 року в Західній Україні чи Польщі.
5. **Василя Кушніра**, який народився 1910 року в н/п Славськ, батьками котрого були — Ірина та Леонід (Леонтій) Кушнір.
6. **Ольги Елєонори Крістоф**, яка народилась 1912 чи 1915 року, батьком котрої був Йоган Крістоф, а мамою Барбара, уроджена Гохгальтер, а саме дітей або онуків сестер спадкодавиці — Катерини Ярукської (Яруцької), Амалії Крістоф та Марії Крістоф.

Померлої у Франції

1. **Івонни (Фанні) Котляревської**, батьком котрої був —Марк (Макс) Котляревський, який народився 1874 року в Києві чи області і його батьками були — Лея та Хайм Котляревський.

Померлої в Бельгії

1. **Лідії Гавшеєвої**, яка народилась 1926 року в м. Артемівськ, а саме її брата — Віктора Скрипника та сестру Валентину Скрипник.

Будь-яких родичів померлого в Канаді Стефана Білоуса, який народився в Україні 1914 року в н/п Бастовка.

Зацікавлених осіб, а також осіб, яким відоме місце проживання розшукуваних, просимо повідомити про це Укрінюрколегію: Київ-34, вул. Золоті Ворота, 2-А, тел. (044) 229-22-16, 246-58-03, факс (044) 229-28-35.

Теплоенергетиком Лобановський став усе–таки в Одесі

МАЛОВІДОМЕ ПРО ВІДОМИХ

У скорботні дні прощання з видатним футбольним тренером сучасності Валерієм Лобановським у деяких виданнях була опублікована його біографія, де зазначалося: за фахом Валерій Васильович — інженер-промтеплоенергетик, закінчив Київський політехнічний інститут. Одесити з повним правом заперечують: ні, теплоенергетиком Лобановський став усе-таки в нашому місті. І посилаються на документи, що й подосі зберігаються в Одеському політехнічному університеті (донедавна — інституті). Серед нашого брата-журналіста, зазначимо заради справедливості, перший узяв їх до рук працівник міської газети «Одесский вестник» Олександр Галяс. І що ж у тих документах? Процитуємо та прокоментуємо лише деякі з них.

Фото з архіву «ГУ».

«Ректору Одеського політехнічного інституту проф. Ямпольському С. М. від Лобановського В. В.

Заява

Прошу зарахувати мене до Одеського політехнічного інституту в зв'язку з тим, що я переїхав на постійне місце помешкання до м. Одеси. До цього часу я навчався в Київському ордена Леніна політехнічному інституті на заочному відділенні теплоенергетичного факультету.

8.02.65 р.

Підпис — Лобановський».

Цій заяві передували такі події. Коли наприкінці 1964 року до київського «Динамо» прийшов тренером Валерій Маслов, то з провідним нападаючим цієї команди Валерієм Лобановським вони майже одразу «не зійшлися характерами»: новий тренер сповідував жорстку дисципліну на основі беззастережної покори футболістів своєму наставникові, а Лобановський вважав, що гравець краще впорається зі своїми обов'язками, якщо не сліпо дотримуватиметься тренерських настанов, сміливо імпровізуватиме під час гри, сам знаходячи результативніші варіанти. Розбіжності призвели до того, що Лобановський із «Динамо» пішов. І одразу був запрошений до Одеси, в «Чорноморець», з наданням квартири в центрі міста, на вулиці Бебеля. Навчатися в Києві було доволі незручно, і В. Лобановського, за його заявою, в останні дні грудня 1964 року відрахували з числа студентів КПІ. Далі пішли клопотання Чорноморської басейнової ради добровільного спортивного товариства «Водник» профспілки працівників морського і річкового флоту й наведена вище заява В. Лобановського на ім'я ректора Одеського політеху, а наказом від 6 квітня 1965 року футболіста було зараховано студентом 5 курсу заочного відділення теплоенергетичного факультету цього вузу. З додатковим складанням іспитів з низки предметів, адже в КПІ Лобановський до цього закінчив лише три курси. Ці екзамени Валерій склав, включився, окрім гри за «Чорноморець», у нормальний навчальний ритм, хоча «в ногу» з іншими студентами йому було йти важко — часті виїзди не завжди вписувалися в розклад іспитів. Надолужував, отже, за індивідуальним графіком. А там дійшла черга й до захисту дипломного проекту. До того ж суто одеської тематики: «Газопостачання допоміжних цехів Одеського сталепрокатного заводу імені Дзержинського». В. Лобановський захистив його з оцінкою «добре» 21 червня 1966 року. Постановою Державної атестаційної комісії тоді ж йому було присвоєно кваліфікацію «інженера-теплоенергетика», що засвідчив і невдовзі виданий диплом.

Як навчання у вузі, набуття фаху позначилося на його кар'єрі футболіста і тренера? Важко сказати. Можливо, інженерне мислення таки й посприяло тому, що став він знаменитим.

Баронеса... Крістіна Орбакайте

Учора вона прилетіла з Німеччини, сьогодні давала великий концерт в Одесі, в розташованому в курортній «Аркадії» клубі «Ібіца», а завтра в неї два концерти в Москві. Однак знайшла можливість зустрітися з одеськими журналістами, відповісти на їхні запитання, розповісти про своє життя-буття.

Чесно кажучи, спілкуючися з Крістіною, забуваєш, що вона дочка знаменитої Алли Пугачової. Бо Орбакайте — сама неординарна особистість: як актриса, як співачка, як людина. І як співбесідниця: інтелігентна, уважна, до міри відверта, без амбітності, хоча й із гідністю, без тіні загравання, аби сподобатися, й без навмисної вульгарності, на яку нерідко страждають «зірки», аби ошелешити.

Коли мала Крістіна виховувалася далеко від матері, у колі родичів по батьківській лінії, то від неї не приховували, що їх родовід йде від німецьких баронів фон Орбахів, які віддавна оселилися в Литві. Крістіна тому вірила й не вірила, аж поки, вже після здобуття Литвою незалежності, все те не підтвердили документи одного з австрійських архівів. Утім, це мало вплинуло на долю Крістіни, особливо після переїзду до Москви, де вона, крок за кроком, почала прокладати, вперто виходячи з-під опіки матері, власну стежку в мистецтво.

Такою, як ми її знаємо нині, Крістіна, можна з упевненістю сказати, «зліпила» себе сама. Хіба що зовнішність та інтелігентність, можливо, успадковані від предків-баронів. Утім, написав ось «...якою ми її знаємо нині» і засумнівався: а чи таки знаємо? Для більшості, певен, вона естрадна співачка з гарними манерами і приємним, хоча й дещо тихим, голосом, яка все-таки вміє «тримати» публіку. Ось і до Одеси привезла пісні з нового, ще мало «обкатаного» альбому «Вір у дива», не боючися «погоріти». Та виступ, як і сподівалася, було сприйнято не просто тепло — «на біс».

— І все ж я більше актриса — театру, кіно, — вважає сама Крістіна.

Про театр судити не будемо — одесити не бачили в себе вистав з її участю. А ось кіно! Тут варто зробити невеличкий історичний екскурс. Згадаймо «Опудало», в якому одинадцятирічна Крістіна зіграла головну роль і за яку одержала приз «За кращу жіночу роль» на престижному фестивалі європейських фільмів «Віші» у Франції. Відтоді її запрошують нові й нові режисери — до фільмів «Віват, гардемарини!» і «Гардемарини-3», «Лiміта» і «Благодійницький бал», «Квітень» і «Жіноче щастя», інших стрічок.

— А як тепер, теж доводиться «розриватися» між естрадою й кінематографом?

— Інакше себе й не уявляю. Знімаюся у стрічці Дмитра Барщевського «Московська сага» за Василем Аксьоновим. Цікавий проект, цікава роль. Цікаві події 30—40-х років, куди переносить сюжет стрічки. Втім, вийде фільм на екрани, випаде побачити — оціните все самі...

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

СПОРТ

Блохін збирає зірок

Сьогодні на НСК «Олімпійський» у Києві о 19.00 розпочнеться грандіозне свято, приурочено до 50-річчя (виповниться 5 листопада) видатного киянина, зірки світового футболу, найкращого гравця Європи-75 Олега Блохіна.

У його програмі — матч збірної світу і найкращих гравців колишнього Союзу минулих років (два тайми по 35 хвилин). Зранку в п'ятницю планується прийом у Голови Верховної Ради України Володимира Литвина.

Напередодні вдалося коротенько поспілкуватися з легендою українського футболу.

— Скільки часу витратили на організацію цього заходу?

— Навіть і не повірите, лише місяць. Звичайно, без допомоги вірних друзів не впорався б.

— Як поставився до матчу депутатський корпус, до якого ви входите?

— Колеги попросили безплатні квитки. Однак їх продають за доступними цінами, а виручені кошти підуть на благодійництво.

— Кого очікуєте в гості?

— Тамару Гвердцителі, щоб заспівала «Віват, король! Віват!». А ще запросив перших осіб держави. Однак хочу підкреслити, що це не якась там політична гра. Насамперед — це шоу для людей, а вже на другому плані — мій ювілей.

— А хто візьме участь у матчі?

— Очікую прибуття Мішеля Платіні, Давида Жиноли, Домініка Рошто, Джузеппе Бергомі, Танджу Чолака, Рене ван дер Керкхоффа та інших. Керуватиме збірною світу Франц Беккенбауер. До складу нашої збірної зголосилися увійти Леонід Буряк, Олексій Михайличенко, Олександр Заваров, Анатолій Дем'яненко, Олег Кузнецов, Олександр Чивадзе, Рамаз Шенгелія, Юрій Гаврилов, Рінат Дасаєв, Вагіз Хідіятуллін та багато інших. А очолить нашу команду вельмишановний Микита Павлович Симонян.

Отже, ласкаво прошу на НСК «Олімпійський», буду всім вам радий!

З хокейними рахунками

Футбол. Ліга чемпіонів. Перший раунд. 2-й тур.

Цей ігровий день подарував чимало несподіванок, більшість матчів закінчилися з хокейним рахунком.

Група А. «Боруссія» (Німеччина, Дортмунд) — «Осер» (Франція). 2:1. Коллер, 6, Аморозо, 78 — Мавруварі, 83.

ПСВ (Нідерланди) — «Арсенал» (Англія). 0:4. Жільберту, 1, Юнгсберг, 66, Анрі, 81, 90.

«Арсенал» — 6 очок, «Боруссія» — 3, «Осер», ПСВ — по 1.

Група В. «Спартак» (Росія) — «Валенсія» (Іспанія). 0:3. Ангуло, 6, Містра, 71, Хуан Санчес, 85.

«Ліверпуль» (Англія) — «Базель» (Швейцарія). 1:1. Барош, 34 — Россі, 43.

«Валенсія» — 6, «Базель» — 4, «Ліверпуль» — 1, «Спартак» — 0.

Група С. «Реал» (Іспанія, Мадрид) — «Генк» (Бельгія). 6:0. Сокора, 44, у власні ворота, Сальгадо, 45, Фігу, 55, з пенальті, Гуті, 65, Селадес, 74, Рауль, 76.

АЕК (Греція) — «Рома» (Італія). 0:0.

«Реал» — 6, АЕК — 2, «Рома», «Генк» — по 1.

Група D. «Ліон» (Франція) — «Русенборг» (Норвегія). 5:0. Карр'єр, 6, Верель, 25, 45, Андерсон, 35, Луїндула, 76.

«Інтер» (Італія) — «Аякс» (Нідерланди). 1:0. Креспо, 74.

«Інтер» — 4, «Ліон», «Аякс» — по 3, «Русенборг» —1.

Наступний тур у Лізі чемпіонів розпочнеться 1 жовтня. Нагадаю, що «Динамо» (Київ) цього дня зустрінеться у Роттердамі з «Фейєноордом».

Добірку підготував Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Фото АП.

На знімку: форвард лондонського «Арсеналу» Тьєрі Анрі, який забив два м'ячі у ворота ПСВ (Ейндховен).

Народжені містом Лева

ЧАС НОТ

Львівська вокальна формація «Піккардійська терція» вже десять років співає а capella.

А починалася кар`єра групи без будь-яких претензій. Кілька ентузіастів-студентів місцевого музичного училища вирішили створити хор. Але постійне нехтування дівчатами репетицій змусило хлопців продовжувати «чоловічі співи». Так народився чоловічий квартет. Згодом хлопців стало шестеро — Андрій Капраль, Славко Нудик, Богдан Богач, Роман Турянин, Андрій Шавала, Володимир Якимець. Від тих запам'ятних часів опікується ними менеджер Роман Климовський.

«Піккардійську терцію» не створювали штучно, вона народилася цілком природно, за всіма законами випадку й закономірностей. Їхня популярність не заважає їм упродовж десяти років створювати щось нове, водночас не хворіти на «зоряну хворобу» і жити по-людськи. Більшість із тих, хто їх знає, справедливо вважає хлопців «одним суцільним монолітом» лише на сцені. Поза нею це різні люди, кожен зі своїми життєвими цінностями, орієнтирами й бажаннями.

За десять років діяльності назбиралося достатньо матеріалу, деякі з пісень ще не відомі широкому загалу. Невдовзі здійсниться задум художнього керівника Володимира Якимця видати CD під назвою «Неопубліковане». А наразі завершено студійну роботу над новим компактом з робочою назвою «Ельдорадо».

Львів завжди вирізнявся дощовою погодою, європейською архітектурою та вишуканими музичними смаками. Тож, напевно, дивне було б народження десять років тому самобутньої вокальної «Піккардійської терції» в якомусь іншому місті...

На знімку: хлопці із «Піккардійської терції» не тільки співають, а й читають. Імовірно, що й нашу газету.

Оплески за мистецтво гри і виживання

МЕЛЬПОМЕНА

48-й театральний сезон Кримський український музичний театр відкрив мюзиклом «Циганка Аза», який пройшов з аншлагом. Відбулася також прем'єра трагікомедії «Євреї нашого двору» за твором Олександра Каневського «Май нейм із Маня» у постановці київського режисера Сергія Сміяна. У меню цього сезону — ще дев'ять вистав... на які не було виділено жодної копійки державних грошей.

190 спектаклів зіграла трупа за останні півроку, заробивши 180 тисяч гривень. З цих грошей театр намагається заплатити за комунальні послуги, придбати необхідні для постановок матеріали, врятувати заарештовані ще три місяці тому театральні рахунки та віддати борги підрядникам за фрагментарну реставрацію даху і глядацької зали. Вони не бачили ремонту вже понад десять років.

Колектив театру добився повернення свого директора Володимира Загурського, звільненого за велінням високопоставлених чиновників, відновив на посадах штатного режисера-постановника Бориса Мартинова, балетмейстера Наталю Чилікіну, головного диригента Олександра Коваленка. До того ж кримський спікер Борис Дейч і прем'єр автономії Сергій Куніцин повідомили, що довгоочікуваний ремонт театрального приміщення розпочнеться одразу після закінчення реконструкції сімферопольського цирку.

Нинішнього сезону колектив готуватиме кілька нових програм, зокрема й балетну. Головні сили нині віддано спектаклю «Енеїда». На нього вперше за кілька років виділять постановочні кошти.

Віктор ХОМЕНКО.

Осінь у стилі старого хоралу

Герої фантастичного оповідання Г. Каттнера подорожували порами року. Приміром, дізналися, що найпрекрасніший в історії людства квітень був у Парижі 1600-такого-то року, й таємно вирушали туди. Таємницю викрила музика: одна з героїнь після подорожі у найкращу середньовічну осінь наспівувала почуту там мелодію. Щось схоже повторюється в Києві, де проходить музична акція «Погляд у середньовіччя». Лекції, майстер-класи та концерти організовано в рамках проекту «Schola Cantorum Basilensis (Швейцарія) в гостях у Національної музичної академії України (за сприяння Швейцарського культурного фонду Pro Helvetia). Кияни мають змогу почути монодійний спів, перші поліфонічні твори, григоріанські хорали. 7 жовтня в музеї «Київська фортеця», а 11 жовтня в костьолі Св. Олександра відбудуться концерти жіночого тріо а-capella (Базель) та Домініка Веллара. Осінь у Києві прекрасна — зокрема й завдяки старовинній музиці, що звучить тут уперше.

Оксана ЧИСТА.

Як працюють, так і відпочивають. Дружно

СВІТСЬКЕ

Минулими вихідними канал «1+1» у тісному колі великої компанії відзначав свій сьомий день народження. Урочистості відбувалися не в смокінгах (у цій офіційній уніформі був лише ведучий свята — «голос» ТК Олександр Даруга), а в джинсах і невимушеній обстановці. В одному з розважальних центрів столичного Гідропарку, де, до речі, знімали відбірковий тур нового ігрового шоу «Гарем», тусувалися працівники телекомпанії, їхні діти, близькі та друзі. Михайло Бринних, попиваючи пиво, більше слухав, ніж говорив. Сергій Сивохо був без прихованої камери і дуже виділявся серед присутніх. За загальними веселощами спокійно спостерігав генеральний продюсер компанії-іменинниці Олександр Роднянський. Не виключено, що на наступний день народження українські «плюси» запросять своїх колег із російського телеканалу СТС (з яким у новому сезоні «1+1» об'єднав свої творчі зусилля), і тоді площі Гідропарку буде вочевидь замало.

Олег БАЙДА.

Нами не все ще втрачено

Якщо сьогодні, прийшовши до кінотеатру і вмостившись у кріслі, ти забуваєш про все, крім кіно, то завтра, коли в кінозалі з'являться канапки і столики з різною смакотою, перестанеш розуміти, хто головний герой фільму — Ніколь Кідман чи ти.

Про що йдеться? Про новинки кінотеатрального обладнання, техніки для кінопоказу, кінопрокату. Це обговорювали представники кінобізнесу Росії, країн СНД та Балтії на щорічному форумі «Кіно-Експо» в Санкт-Петербурзі. Україну на виставці представляла одна з дистриб'юторських компаній «Сінергія» на чолі з її менеджером Олександром Щелушенком.

— Технологічних новинок на кінофорумі було чимало — турнікети, продаж квитків в Інтернеті, цифровий звук, шумопоглинальні стільці. Виставка давала змогу зіставити темпи розвитку українських та російських кінотеатрів. У Росії вони набагато вищі. В самій лише Москві більше діючих кінотеатрів, ніж у нас у країні загалом. Але через рік з'являться мультикомплекси в Луганську, Дніпропетровську та Кривому Розі. Отже, розвиваємося і нині пишаємось тим, що київські «Україна» та «Баттерфляй» і одеська «Батьківщина» — одні з найкращих кінотеатрів у СНД, — каже Олександр.

Лілія ПРІЛЬ.

ШОУ-БІЗНЕС

З днем народження!

Сьогодні Ані Лорак відзначає свій день народження. Вітаємо! Після чого співачка записуватиме свій новий альбом. Текст для першої пісні Ані написала під час літнього відпочинку. Назва альбому — поки що таємниця.

Пісенна акселерація

Неповнолітніх «татушок» Юлію та Лесю (**на фото**) все-таки наздогнали. І швидко вмовили здійснити «прості рухи» на сторінках журналу «Плейбой». Можливо, фотосесія для цього видання надихне російську малолітню групу «Тату» на черговий дорослий шедевр.

У Гаррі Поттера буде братик або сестричка

Автор «Гаррі Поттера» Джоан Роулінг в очікуванні своєї першої дитини. 37-річна письменниця, що заробила на публікаціях історій про хлопчика-чарівника мільйони, на третьому місяці вагітності.

Перший шлюб Джоан Роулінг був невдалий. Вона одружилася з португальським журналістом Джорджем Арантесом. Подальше життя майбутньої авторки шедевру складалося нелегко: бідність, негаразди... Але нині, коли тираж її книжок у всьому світі перевищив всі розумні межі, справи ідуть геть по-іншому.

До речі, нещодавно у Львові відбулася презентація другого тому пригод Гаррі Поттера, виданого українською мовою.

Золото мистецтва

У селі Березова Рудка на Полтавщині вручено нагороди лауреатам щорічної літературно-мистецької премії імені Дмитра Луценка «Осіннє золото».

Премію засновано з нагоди 80-річчя поета-пісняра Дмитра Луценка. Торік її першими лауреатами стали співачка Раїса Кириченко та композитор Анатолій Пашкевич.

Цьогорічна церемонія нагородження відбулася на батьківщині поета під час проведення Луценківського літературно-мистецького свята. Серед лауреатів премії — поет Микола Луків, вокаліст Олександр Василенко, композитор Ігор Поклад.

Ліля МЕЛЬНИК.

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Людмила КОХАНЕЦЬ.

Редколегія:
Сергій ПРАВДЕНКО,
Леонід БРОВЧЕНКО,
Анатолій ГОРЛОВ,
Віталій ЖЕЖЕРА,
Іван ІЛЛЯШ,
Людмила КОХАНЕЦЬ,
Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ,
Світлана ПИСАРЕНКО,
Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.
Ціна договірна.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 0311177. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Internet: http://uamedia.visti.net/golos